Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXVI. Ч. 68. · ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 27-го БЕРЕЗНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 27, 1979 No. 68. VOL. LXXXVI.

ПОНОВНІ ПРИРЕЧЕННЯ ВІРНОСТИ ІДЕАЛАМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЕННЯ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ СИЛ ДЛЯ ЇХ ЗДІЙСНЕННЯ СУПРОВОДИЛИ НА ВІЧНИЙ СПОЧИНОК 4-го ГОЛОВУ ПУН СВ. П. Д-РА ДЕНИСА КВІТКОВСЬКОГО

Детройт/Бавнд Брук (Н. Н.). — Поновні приречення вірности ідеалам українського визволення та нові зусилля в мобілізації всіх українських самостійницьких сил для здійснення цих ідеалів були головним моттом багатьох виступів під час траурних урочистостей, що ними велика українська громада в Детройті і Бавнд Бруку прощала та супроводила на вічний спочинок померлого попереднього четверга, 15 березня 1979 року, в Детройті, четвертого з черги Голову Проводу Українських націоналістів, сл. п. д-ра Дениса Квітковського.

Сл. п. д-р Денис Квітковський

Кінцевий акт цих траурних урочистостей відбувся минулої суботи, 24-го березня, в „Українському Пантеоні" на американській землі в Осередку Української Православної Церкви в Америці, спочатку в Церкві-пам'ятнику й опісля на українському православному цвинтарі побіч і, вкінці, під час тризни в одному із поблизьких готелів.

Почався цей кінцевий акт похоронної врочистости заупокійною Святою Літургією, яку відправив у Церкві-пам'ятнику первоієрарх Української Православної Церкви в Америці і Української Автокефальної Православної Церкви, Блаженніший Митрополит Мстислав, у сослуженні численного духовенства та з участю хору. По середині церкви була приміщена до половини відкрита домовина з тлінними останками Покійного, біля якої хорунжі з Об'єднання Ветеранів Українського Резистансу та інших ветеранських організацій тримали прапори і біля якої була почесна стійка, на якій змінялися члени ПУН та провідні діячі Організації Українських Націоналістів і Організації Державного Відродження України. Біля домовини стояла дружина Покійного д-ра Марія Квітковська із сином Остапом та його дружиною, а церкву по береги заповнили переважно представники багатьох крайових українських організацій і установ з Америки, Канади та інших країн вільного світу. Під час св. Літургії прошав Покійного в останню дорогу Митрополит Мстислав. Ствердивши факт, що на цвинтарі біля Церкви-пам'ятника покладені вже на вічний спочинок люди з усієї широкої України, які вславилися своїми ділами в змаганнях до тієї самої мети, до якої все своє життя змагав і для якої працював Покійний: щоб Україна була вільна і незалежна. Власне цими ділами та працею цілого свого життя вславився і Покійний. Владика Митрополит згадав, що в цьому приблизно часі минулого року він з Покійним та його дружиною пані Марією їздив до Роттердаму, щоб там поклонитись пам'яті та покласти вінок на могилу першого голови ПУН, сл. п. полковника Євгена Коновальця. Закінчив Владика своє слово прощанням усіх Покійного, як члена Ради Митрополії, члена Опікунчої Ради та вірного сина Української Православної Церкви.

Після слова Владики Митрополита і опісля панахиди та останнього „Вічная пам'ять", відбулося останнє прощання приявних з Покійним, після чого закрито домовину, прикрито її українським національним прапором та на плечах друзів Покійного з ПУН і ОУН винесено уже у справді останню дорогу на цвинтар. Сотні громадян, переважно — як уже згадано — представників організацій і установ, з прапорами, ветеранами та Родиною, Владикою і духовенством у перших рядах, супроводили тлінні останки Покійного на вічний спочинок недалечко ще відносно свіжої могили його попередника, після сл. п. полк. Євгена Коновальця і сл. п. полк. Андрія Мельника третього з черги Голови ПУН, сл. п. Олега Штуля-Ждановича. Ще коротка релігійна відправа, ще раз „Вічная пам'ять" і традиційне „Видиш, брате мій..." та останнє прощання, що його над відкритою могилою виголосили дотеперішній заступник Голови ПУН п. Микола Плав'юк і президент Української Народної Республіки в екзилі п. Микола Лівицький, прощаючи Покійного від Державного Центру УНР. Власне під час цих останніх слів прощання небо наче заплакало великими і рясними краплями весняного дощу.

„А ПО ТОБІ ЖАЛЬ ГЛИБОКИЙ..."

Завершенням траурних урочистостей по сл. п. д-рові Денисові Квітковськім була тризна, яка відбулася в залі поблизького готелю Шератон безпосередньо після похоронних обрядів на цвинтарі в Бавнд Бруку. Не зважаючи на зливний дощ, майже три сотні осіб, знову ж переважно друзів Покійного з ПУН і ОУН та ОДВУ і Братніх Організацій, як і представників багатьох крайових і міжкрайових українських установ і організацій, заповнили велику прийомну залю. Відкрив трапезу молитвою і благословенням Владика Митрополит Мстислав, а започаткував її та дальше нею проводив п. Павло Дорожинський. Смерть Голови ПУН сл. п. д-ра Де-

(Закінчення на стор. 6)

Владика Митрополит Мстислав з духовенством супроводять винесення домовини з тлінними останками сл. п. д-ра Дениса Квітковського з церкви-пам'ятника в останню дорогу на цвинтар.

КОМУНІКАТ ПУН

В дні 24 березня 1979 р. відбулося засідання Проводу Українських Націоналістів яке вирішило:

1. Відбути IX Великий Збір Українських Націоналістів в реченці, визначеному сл. п. д-ром Денисом Квітковським, головою ПУН, на якому буде обраний Голова і Провід Українських Націоналістів та інші Керівні Органи Українського Націоналістичного Руху.

2. До того часу, згідно з Устроєм Організації Українських Націоналістів, Керівництво ПУН, ОУН і Українського Націоналістичного Руху перебрав Заступник Голови ПУН обраний на VIII-му Великому Зборі Українських Націоналістів.

Схиляючи наші голови перед славною пам'яттю покійного Голови ПУН д-ра Дениса Квітковського, закликаємо членство ОУН і Українського Націоналістичного Руху виконувати свої обов'язки згідно з вимогами української визвольної акції в Україні та напрямними політичної діяльности, схваленими на VIII-му Великому Зборі Українських Націоналістів.

Дня 24 березня 1979 р.

ПРОВІД УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Президент Картер оприлюднить „першу фазу" крайової програми забезпечення здоров'я

Вашінґтон. — Джозеф Каліфано, секретар здоров'я, освіти і суспільної опіки, повідомив минулого четверга, 22-го березня, що президент Джіммі Картер за кілька або кільканадцять тижнів передасть Конґресові пропозиції Білого Дому щодо встановлення крайової програми забезпечення здоров'я („нешинал гелт іншуренс проґрам"), зазначуючи, що ці пропозиції будуть тільки „першою фазою" цієї програми.

Президент Картер і члени його уряду вважають, що Конґрес під сучасну пору не погодився б на всеохоплюючу програму забезпечення здоров'я, яку пропонують демократичний сенатор Едвард Кеннеді з Массачусетс і Джордж Міні, президент Американської Федерації Праці — Конґресу Індустріяльних Організацій (АФП-КІО), і тому Білий Дім пропонує вводити цю програму „крок за кроком"

Секретар Каліфано повідомив, що „перша фаза" цього пляну коштувала б від 10 до 15 більйонів долярів, почала б діяти в 1983-му році і за головне завдання мала б запевнити, що пенсіонери і менш заможні громадяни одержували б належну медичну опіку, яка, однак, не була б надмірним фінансовим тягаром для них чи їхніх родин, як також ґарантувати належну медичну опіку всім, які не мають задовільного приватного забезпечення на здоров'я („гелт іншуренс"). З цієї урядової крайової програми могли б користати всі громадяни ЗСА, не зважаючи на їхній фінансовий стан, але головною метою програми — це запевнити, щоб менш заможні прошарки американського суспільства одержували задовільну, але некоштовну медичну опіку.

Каліфано додав, що згідно з постановами „першої фази" пляну Білого Дому, будуть також поширені і поліпшені існуючі програми „Медікер" і „Медікейд".

Сенатор Кеннеді, інші ліберальні законодавці з обох партій, як теж лідер робітничих профспілок Міні не погоджуються з „поступенним" підходом Білого Дому до проблеми забезпечення здоров'я, вважаючи, що уряд повинен зразу встановити „всеохоплюючу" програму крайового забезпечення здоров'я, подібну до тієї, яка існує в багатьох західньоевропейських країнах.

Д-Р СУБТЕЛЬНИЙ ДОПОВІДАТИМЕ В РАТҐЕРСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Ню Бронзвік, Н. Дж. — Д-р Орест Субтельний, випускник Гарвардського університету і тепер професор історії в Гамільтон коледжі, виступить з доповіддю в Ратґерському університеті в п'ятницю, 30-го березня, на тему „Українська еміґрація та її перспективи". Доповідь, що її д-р Субтельний виголосить на запрошення Української Студентської Громади ім. Г. Сковороди при Ратґерському університеті, відбудеться в Ратґерському студентському центрі при Коледж евеню в Ню Бронзвіку, кімната ч.411 А і Б.

СПРАВА САЛТ II ВИМАГАЄ ДАЛЬШИХ ПЕРЕГОВОРІВ З МОСКВОЮ — ІНФОРМУЄ БІЛИЙ ДІМ

Вашінґтон. — Хоча в неділю, 18-го березня, державний секретар Сайрус Венс заявив, що новий договір між ЗСА та Совєтським Союзом про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II) вже майже готовий до підписання, то після нарад президента Джіммі Картера з його найближчими дорадниками в середу, 21-го березня, речники Білого Дому минулого четверга повідомили, що уряд ЗСА дійшов до переконання, що таки треба ще додаткових переговорів із Москвою в тій справі, бо залишилися деякі розбіжності, які конечно треба зліквідувати.

З урядових джерел інформують, що делегація ЗСА прикладе всіх зусиль, щоб Москва погодилася на „точніше окреслені" обмеження щодо модернізації совєтських ракет, як теж на встановлення точніших правил відносно взаємоперевірки, тобто перевірки, чи котрась із двох світових надпотуг не нарушує постанов САЛТ II.

У той же час високі старшини американських збройних сил посилили свою кампанію, метою якої є переконати Білий Дім усунути з тексту нового договору всі „неясні точки", щоб опісля не було непорозумінь між Вашінґтоном і Москвою відносно інтерпретації різних постанов САЛТ II.

Білий Дім далі надіється, що САЛТ II може бути підписаний вже в квітні ц. р. під час вершинної конференції президента Картера і совєтського лідера Леоніда Брежнєва. Однак, з уваги на те, що сам Президент вважає, що потрібно додаткових переговорів між американською та совєтською делеґаціями, то вигляди на те, що САЛТ II підпишуть в наступному місяці дуже малі.

З достовірних джерел інформують, що на протязі наступних кількох днів державний секретар Венс відбуде нараду зі совєтським амбасадором Анатолієм Добриніним, під час якої будуть обговорені вищезгадані розбіжності та найкращі способи їх усунути.

Щоб САЛТ II ввійшов в життя, то його мусить ратифікувати Сенат ЗСА двома третіми голосів, тобто із 100 сенаторів 67 мусіло б голосувати за цим договором. Під сучасну пору виглядає, що біля половини членства Сенату противиться цьому новому договорі щодо обмеження атомової зброї.

Білий Дім повинен пояснити своє становище відносно військової сили СССР — закликає сен. Мойніген.

Аннаполіс, Мериленд. — Промовляючи тут в Академії Військової Фльоти ЗСА, в четвер, 22-го березня, демократичний сенатор Деніел П. Мойніген із Ню Йорку закликав президента Джіммі Картера та членів його уряду пояснити своє становище відносно постійного зросту військової сили Совєтського Союзу, бо досі, на думку Мойнігена, уряд ЗСА „говорив кількома голосами".

Мойніген вказав, що коли секретар оборони Гарольд Бровн минулого місяця обговорював новий оборонний бюджет ЗСА, то підкреслив, що він дещо збільшений, щоб Америка могла „розпочати робити протизаходи" проти постійного зросту військової потужности Совєтського Союзу, який на мілітарні потреби видає щораз більші суми.

Але нюйоркський сенатор зазначив, що дещо раніше Пол Варнкі, колишній директор Аґенції в справах контролі зброї та роззброєння, твердив, що уряд ЗСА вважає, що Совєтський Союз дійсно хоче припинити переґони на відтинку зброєння. Тому сен. Мойніген закликав президента Картера пояснити: чи його уряд затурбований постійним зростом військової сили Совєтського Союзу, чи переконаний, що Москва дійсно бажає миру.

Промовляючи перед 1,200 кадетами і викладачами цієї Академії, сен. Мойніген твердив, що якщо ЗСА негайно не пороблять конечних протизаходів, то зростаюча мілітарна сила Совєтського Союзу може стати поважною загрозою для Америки та цілого вільного світу. Мойніген вітав факт, що протягом останніх кількох місяців президент Картер і члени його уряду „дещо частіше" згадують про загрозу для ЗСА з боку Совєтського Союзу, але все одно закликав Президента, членів кабінету та всіх законодавців, зокрема демократів, піддержувати законопроєкти, які мають на меті скріпити оборонну силу ЗСА, бо в іншому випадку „Демократична партія втратить респект і довір'я американських виборців".

Щодо аґресивної політики СССР на різних обширах звіту протягом останніх кільканадцятьох місяців,то сенатор Мойніген твердив,що Москва робить це „із зумисною зневагою" до Америки, бо переконана, що уряд ЗСА не реаґуватиме на цю совєтську поведінку.

В'єтнам обвинувачує Китай у продовжуванні окупації

Банґкок, Таилянд. — Уряд В'єтнаму поновно обвинуватив Китайську Народну Республіку в продовжуванні окупації прикордонних полос вимагаючи, щоб до середи, 28-го березня, Китай відтягнув всі свої війська.

Як уже інформовано, уряд КНР погодився на започаткування переговорів в середу, при чому перша сесія мала б відбутись в Ганою, а наступні повинні черґуватись поміж столицями обох країн. Головною передумовою започаткування переговорів, твердить Ганой, є відтягнення всіх китайських військ з території В'єтнаму.

Вперше за час конфлікту поміж В'єтнамом і КНР, Ганой признався до спустошення 19-ох прикордонних районів військами комуністичного Китаю в рамках „карної експедиції". Радіо Ганою, відкликаючись на офіційний комунікат міністерства закордонних справ, подало до відома, що китайські війська все ще окупують 18 районів В'єтнаму „з метою провокації дальшої війни, щоб послабити В'єтнам". Ганой знову обвинуватив китайські війська в пересуненні граничних познак, щоб в цей спосіб задержати деяку частину в'єтнамської території. В комунікаті не згадується про реченець поставлений КНР щодо відтягнення військ. КНР проголосила ще 16-го березня, що всі китайські війська відтягнені з території В'єтнаму та що „каральна експедиція" закінчена.

В КИТАЇ НАКЛАДАЮТЬ ОБМЕЖЕННЯ НА СВОБОДУ СЛОВА

Пекін. — Побоюючись неґативних наслідків приспішеної лібералізації і демократизації, лідери комуністичного Китаю почали встановляти обмеження на свободу слова й думки, тавруючи осіб, які пристають з чужинцями та „продають їм державні секрети".

Згідно з китайськими джерелами, атаку започаткував перший заступник прем'єр-міністра Китайської Народної Республіки Денґ Шіаопінґ, який ще у п'ятницю, 16-го березня, виступив з промовою перед старшими членами Комуністичної партії, засуджуючи осіб, які під час минулих чотирьох місяців ввійшли у близькі контакти з чужинцями. Текст промови Денґа одержало багато членів партії, а висловлені ним критичні завваги підхопила офіційна китайська преса. Денґ мав зокрема гостро засудити особи, які писали листи до президента Джіммі Картера і амбасадора Ленарда Вудкока, нарікаючи на порушення прав людини в Китаї. Він рівнож засудив плякати, які наголошували права людини, свободу слова, демократизацію тощо.

Західні аналітики уважають, що Денґ має намір встановити рамки лібералізаційних процесів в Китаї, побоюючись, що надто поспішне введення реформ в суспільстві може бути небезпечним для режиму. Відбігаючи від твердження минулого січня, що „люди мають право про все говорити", китайські офіціози почали тепер погрожувати арештами і засудами осіб, які „ширять контрреволюцію".

У наслідок таких заяв, в деяких ресторанах Пекіну поліція наказала забратись китайцям, які танцювали з чужинцями.

Крім гострого засудження за спілкування з чужинцями, Денґ мав відмітити в промові, що В'єтнам втратив у війні 37,000 вбитих вояків, 7,000 були поранені, а 5,000 попало в полон.

В Голляндії вбито британського амбасадора

Гаґа, Голляндія. — У четвер, 22-го березня, два невідомі чоловіки вбили пострілами з пістолі амбасадора Великої Британії Річарда Сайкса, коли він всідав до свого автомобіля біля помешкання. В атентаті рівнож згинув його 19-річний слуга Карель Штрауб.

Амбасадор Річард Сайкс

Речники британської амбасади заявили, що перед атентатом не було жадної остороги, чи будь-яких погроз, хоча раніше перед амбасадою відбулось кілька демонстрацій в обороні ув'язнених членів Ірляндської Республіканської Армії. Сконтактовані пресовими аґентствами у Бельфасті речники цієї організації видвигнули можливість, що атентат могли виконати члени т. зв. Провізійної фракції організації.

В автомобілі сиділа секретарка британського Бюра закордонних справ Алисон Бейлс, яка прибула до Гаґи на коротку візиту. Їй нічого не сталось.

Голляндська поліція повідомила після опиту кількох очевидців атентату, що вбивці — це чоловіки в тридцятих роках, один бльондин, другий з брунатним волоссям. Один з них віддав чотири постріли з пістолі з довгим дулом.

Р. Сайкс, до часу його назначення на становище амбасадора в Газі, був державним підсекретарем Британії і був відряджений на один рік до Північної Ірляндії для перевірки терористичних акцій в цій країні у зв'язку з вбивством тодішнього амбасадора Британії в Ірляндії, Крістофера Юварта-Біґґса, в липні 1976 року. До цього вбивства призналась Провізійна фракція Ірляндської Республіканської Армії.

Нагороджуватимуть „цілинників" медалями

Київ. — „Культура і життя" інформує, що на пошану цих, які освоювали цілинні і перелогові землі — для „цілинників", встановлено настільну пам'ятну медаль. Сьогодні в СССР велике ...свято — цілинникам виготовляють медаль у 25-річчя освоювання земель. По колу медалі — напис, річ ясна, російською мовою: „В ознаменование 25-летия с начала освоения целинных і залежных земель" і дати „1954-1979". На зворотному боці медалі наведено слова Л. І. Брежнєва: „Освоение целинных и залежных земель представляет собой одну из самых ярких страниц в летописи созидательного труда советського народа". Щоб пригадати-цілинні землі — це обшири Казахстану, куди запроторювали вбільшості українців, часами окремо, а часами з родинами, як „неблагонадьожных" совєтській владі. Пам'ятну медаль, — пише „Культура і життя" вручатимуть партійним, радянським, профспілковим і комсомольським органам республіки, країв, областей, міст і районів, радгоспам і колгоспам, колективам промислових підприємств — найбільш „заслуженим" в освоєнні нових земель.

ВСЕ ЩЕ „ВИХОВУЮТЬ" ДІТЕЙ І ЮНАЦТВО

Київ. — Міністерство освіти УССР спільно з Міністерством культури, ЦК ЛКСМ України, Спілкою Композиторів республіки, Спілкою письменників та Мизичним товариством України від листопада 1978 року до травня 1979 року проводить конкурс на „кращу патріотичну пісню для дітей і юнацтва", — інформує київський журнал „Дніпро". Метою цього конкурсу є „сприяти збагаченню репертуарові самодіяльних колективів новими високохудожніми творами про Радянську Батьківщину, Комуністичну партію, Ленінський комсомол, піонерію, про школу та щасливе дитинство, про участь учнівської молоді у суспільно-політичному житті країни", — пише журнал „Дніпро".

ВІД ВИДАВНИЦТВА

Починаючи з цим числом „Свободи", обов'язки встановлені Головним Урядом УНСоюзу Редакційної Колегії виконуватиме — порядком визначеного Головним Екзекутивним Комітетом УНС чергуванням — ред. Євген Федоренко. Попередні сім тижнів ці обов'язки виконував ред. Володимир Левенець.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії).

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Явна несправедливість

Минулого вівтірка, 20-го березня, Департамент торгівлі повідомив, що продовж перших трьох місяців існування антиінфляційної програми Білого Дому, яка базована на принципі добровільних обмежень в підвищеннях цін продуктів і заробітних платень, приходи американських корпорацій зросли на 26,4 відсотка. Цей зріст є рекордовим за такий короткий період часу.

Отже, нічого дивного, що Альфред Кан, голова Ради стабільности платень і цін, тобто головний дорадник президента Джіммі Картера в ділянці поборювання інфляції, назвав статистику про прибутки корпорацій „катастрофічним явищем", додаючи, що рекордові приходи „ставлять корпорації на суд перед американським народом", бо вказують, що підприємці не сповняють своїх зобов'язань відносно поборювання інфляції.

Виходить, що антиінфляційна програма Білого Дому не має великого успіху, коли корпораційні приходи зросли на такий рекордовий відсоток. А в той же самий час велика більшість робітничих спілок придержується добровільної 7-відсоткової верхньої межі щодо річних підвищень в заробітних платнях, як теж додержуються цієї межі щодо заробітних платень працедавці.

Це ж явна несправедливість вимагати від пересічного робітника ЗСА, щоб він задовольнявся 7-відсотковим, або навіть меншим підвищенням в заробітній платні, коли ціни різних продуктів постійно зростають, а прибутки корпорацій збільшаються на 26,4 відсотка.

Ця несправедливість вже викликала реакцію деяких провідників робітничого руху, які заявили, що відмовляться додержуватися добровільної 7-відсоткової верхньої межі під час переговорів в справі підвищень в заробітних платнях, а натомість достосовуватимуть свої вимоги щодо платень до прибутків даної корпорації, фабрики чи будь-якого іншого підприємства.

І не тільки провідники робітничих спілок, але навіть речники Білого Дому, наприклад, Гамілтон Джордан, головний дорадник президента Картера для внутрішніх справ ЗСА, одверто заявляють, що з огляду на такі рекордові приходи корпорацій, урядові ЗСА буде „досить незручно" вимагати від робітничих спілок, щоб додержувалися 7-відсоткової верхньої межі щодо підвищень в заробітних платнях.

Антиінфляційна програма Білого Дому, базована на добровільних обмеженнях в підвищеннях цін на продукти власниками різних підприємств і на подібній здержливості робітничих спілок відносно підвищень в заробітних платнях, може провалитися, бо корпорації вже тепер не сповняють свого зобов'язання, а робітничі спілки теж можуть відмовитися від участи в цій антиінфляційній кампанії, вказуючи на згадану несправедливість.

Проте не тільки фірми сповняють свого зобов'язання на відтинку поборювання інфляції, але також законодавці ЗСА, які публічно і дуже часто нарікають на „жахливий інфляційний стан в країні", самі погіршують цей стан, бо недавно проголосували собі значні підвищення в річних заробітних платнях. Де було сумління цих сенаторів і конгресменів, коли підвищували собі платні, але пізніше нарікали на корпорації за надмірні приходи, і де їхня совість тепер, коли вони продовжують закликати робітничі спілки обмежувати свої вимоги в справі підвищень в заробітних платнях до 7-відсотків?

Боротьба проти інфляції буде успішною тільки тоді, коли ціла країна включиться в цю боротьбу. Значить Білий Дім, Конґрес, підприємці, робітничі спілки та все населення ЗСА мусять співпрацювати, щоб в Америці знову не запанувала така сама серйозна інфляція, в якій находилася країна в 1974-му році.

Михайло Кучер

НЕП, ЧИ СПРАВЖНІ ЗМІНИ В КИТАЇ?

[1]

Китайський віцепрем'єр Денг, перебуваючи в ЗСА, виглядав на телевізії і в житті при зустрічах певним себе політиком, що переміг у боротьбі за політичний спадок Мао. В дійсності це був геть старий 74-літній чоловік, який досі завзято бореться за своє становище із невідомим остаточним вислідом.

Становище Денга багато більше непевне в середині країни, як це виглядає на зовні, зокрема закордонним спостерегачам. Є можливості, що він знову політично програє як це вже було два рази за життя Мао. Якщо Денг програє ще раз, модернізація Китаю знову відсунеться на неозначено довгий час. Його програ матиме велике значення для Китаю і цілого світу.

Москва дуже непокоїться остаточною перемогою Денга. Якщо він переможе, Китай обернеться в індустріяльного гігінта, а тим самим і в мілітарного, що може в несподіваний спосіб загризти існуючі великодержави.

Якщо переможуть опоненти Денга з політикою повільної індустріялізації країни, в Китаї незабаром може початися голод. На Заході відомі марші голодних селян на Пекін. Цього можуть ужити противники Денга для політичної боротьби. Якщо неспокій мас охопить цілу країну, він може поширитися поза кордони і викликати почуття небезпеки в цілому світі.

На Заході досі мало відомо про останнє важливе засідання ЦК КПК (китайської комуністичної партії) у грудні минулого року. Відомо тільки те, що на тому засіданні Денг політично переміг і ЦК партії погодився на нормалізацію відносин із ЗСА, але не погодився на хутке темпо. Все, на що погодилися члени ЦК, — це відмова від „старої доктрини" минулого, яка мало придатна на сьогодні. Тому перемога Денга не є ані цілковита, ані остаточна. Такою вона виглядає тільки здалека і то на поверхні.

В дійсності Денг хоче ще чогось і то великого, а власне демаоїзації. На повну демаоїзацію ЦК не погоджується. Прихильники Денга вимагають того, що почав, але не скінчив на свою згубу Хрущов в СССР — десталінізацію. У Хрущова не було бажання, або й страх довести десталінізацію до кінця...

Денг вимагав реабілітації тих лідерів, яких понижено і зневажено за чистки так званої культурної революції. Реабілітовано невелике число. ЦК відмовився реабілітувати найбільш важливих політиків, чого вимагав Денг. Він знає, що поки культурна революція буде шанована, опозиція зліва загрожуватиме його політиці модернізації країни. ЦК відкинув його вимогу про переоцінку культурної революції і заявив, що з тою справою не можна спішити. Політики культурної революції, себто ті, які її реалізували, і досі є при владі та можуть загрозити політиці Денга і навіть його особі.

ЦК погодився на модернізацію країни, але Денг не дістав усього, чого хотів. Противникам його політики не можна відмовити рації. Вони кажуть, що країна не має засобів на хутке зреалізування індустріялізації навіть при великій економічній допомозі Заходу. Цей арґумент справжня небезпека для Денга, бо він хоче занадто багато у дуже короткому часі.

Ґуа є виразним противника Денга. Він противиться політиці реабілітації. Ґуа спричинився до минулих упадків Денга. після смерти Мао, Ґуа почав поводитися так, ніби був найвищим вождем країни. Преса того часу поспішила пояснити, що навіть у марксистській країні потрібен один лідер, що відвідповідає за все. Ґуа витворив свій культ особи. Преса хвалить його здібності. Але у грудні місяці минулого року Ґуа на засіданні ЦК примушено до самокритики. Він признав, що преса не повинна вихвалювати особу і хвалив засади „колективного керівництва". Ґуа признав, що погляди навіть найбільш важливого політика, включаючи члена ЦК, не можна вважати інструкцією для решти. Вийшло так, що частинно переміг Денг, а частинно маоісти, політичну силу яких не можна не доцінювати.

Головною темою засідання ЦК була справа нормалізації відносин із ЗСА, але певна кількість членів не погоджувалася на умови Вашінгтону.

Вже стала відома причина поспіху президента Картера щодо нормалізації відносин з Китаєм. Треба було негайно підтримати Денга з його проамериканською політикою. З тої причини Картер не з легким серцем пожертвував Тайваном. Без допомоги президента Картера Денг не осягнув би перемоги навіть на теперішньому етапі.

Члени ЦК КПК дискутували також альтернативу — погодження з СССР. Білий Дім дещо довідався про таку „альтернативу" — звідси ззовні незрозумілий поспіх.

[Продовження буде]

Є. В. Федоренко
і П. Маляр

„ЗА ПРАВИЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ЛІТЕРАТУРИ"

[2]

Не відповідає правді закид, що упорядники й Шкільна Рада „призначили" „Хрестоматію" також для початкових шкіл. Ось що дослівно сказано: „Шкільна Рада рекомендує цей підручник для вжитку в українських та українознавчих школах, курсах українознавства та як учбовий посібник для студентів університетів".

У запалі критики „Хрестоматії" п. Барагура зійшов з її сторінок на сторінки історії літератури, літературознавства й критики. Займатися аналізою творчости письменників та їх творів не є завданням будь-якої хрестоматії, не тільки тут обговорюваної. Таку аналізу подає вчитель у клясі, провадячи навчання з літератури, таку аналізу подає шкільний підручник з літератури. А загально беручи — аналізою й дослідженням творів і творчости авторів займається критика, історія література, вцілому — літературознавство!

Рецензент суґерує натяками, що, мовляв, упорядникам „Хрестоматії" „бракує кваліфікацій". І це тоді, коли обидва упорядники „Хрестоматії" є педагогами-літературознавцями з високою професійною освітою, наприклад, д-р Федоренко був викладачем мови й літератури в Нюйоркському університеті, Ратґерському університеті, УВУ, Джерзі Сити Стейт Коледжі, а мгр Маляр має за собою біля 45 років учителювання, обидва є викладачами мови і літератури в Школах Українознавства.

Коротко спинимось на категорії методології, що її заторкує п. Барагура. Методологія пов'язана з методами — як настанова з способами дослідження. Це поняття не безвідносне чи самовистачальне, „явище в собі". Методологія — система: наука про методи пізнання, як підстави веденого дослідження чи аналізи, чи — „моделювання", у нашому випадку — літературного явища: творчости автора, його твору, літературного процесу. Тут вистачало б і спинитися — „сапієнті сат". Годі говорити про „методологію" — взагалі методологія не існує в природі, а є конкретно взята, визначена. Це найбільша помилка критика „Хрестоматії".

Методологія, що нею, скажімо, послуговується, як дослідник літератури, Грушевський, або Чижевський, чи Радзикевич — не є те саме в кожного з них! Не те саме по відношенню сказаного є методологія, якою послуговувались упорядники „Хрестоматії". Тому годі повчати методів та методології, якої треба обов'язково дотримуватися, укладаючи підручник, про який іде мова. А може упорядники дотримувалися, скажімо, методології Донцова, або Франка, Потебні?

Атакуючи упорядників „Хрестоматії" п. Барагура не помітив, що, цитуючи за І. Фізером американського критика Рамсома, пропонує упорядникам „Хрестоматії" те, що в них заперечує: визначення літератури. Рецензет перечив стор. 5 „Хрестоматії" — „Її (літератури) значення полягає в творенні мистецьких, естетичних, етичних та пізнавальних вартостей". Зрештою, посилання на американського критика не є відкриттям. В українській літературі питання самобутности явища літератури було дискутоване в полеміці Франка й Вороного — читайте про це в „Хрестоматії" (стор. 15), зокрема, мотто з Бодлера до поезії „Іванові Франкові" — „Предметом поезії є вона сама, а не дійсність" (18 стор.). Рамсом виявився в цьому відношенні запізненим послідовником Бодлера, а в українській літературі ним був М. Вороний.

Згадаємо ще одну пораду, яку п. Барагура дає упорядникам. Він пише: „...Впорядники „Хрестоматії" повинні були укласти її за згаданими критеріями, а користування нею для навчального процесу залишити вчителям-практикам".

Зайва порада. Упорядники сказали учителям виразно про це: „...не лише відсутність єдиної шкільної програми, єдиних академічних вимог на теренах шкіл, але й можливість використати „Хрестоматію" в школах різного типу і рівня вимагає диференціяції також методики при користуванні цим підручником. І це найважливіший арґумент на користь вільного вибору методи на кожну потребу користування „Хрестоматії" в школі..." — див. „Методичні зауваги..."!

Упорядники укладали „Хрестоматію з української літератури XX сторіччя" не з „власних" настанов, а в основному за шкільною програмою, що подає розподіл матеріялу за клясами. За цією програмою Шкільної Ради включено театральне мистецтво, подано Леся Курбаса та шляхи театру „Березіль". Тому для окрємих кляс призначені різні читанки, книжка „Золоті во-

(Закінгення на стор. 5)

ДЕКЛЯРАЦІЯ

ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ В ЕКЗИЛІ

Уже тільки три місяці ділять нас від УІІІ Сесії Української Національної Ради. Сесія ця відбудеться у нових умовах. Останні роки й місяці принесли величезні зміни й пересунення, а з ними нові небезпеки і нові шанси. Російський імперіялізм своєю непогамованою завойовницькою політикою прислішив зростаюче виникнення й розгортання сил, які послідовно й безкомпромісово протиставляться йому. Останні перемоги й успіхи Москви показали всім, що за димовою заслоною комуністичних ілюзій скривається ненаситна жадоба здобувати нові терени, поневолювати нові народи, а вільні держави перетворювати в сателітів Росії. Життя переконало, що Росія однаково як союзник і партнер вільного світу в останній фазі Другої світової війни й зразу після неї, чи в добі холодної війни, чи в періоді сучасного детанту обманом, підступом і силою змагає тільки до одного: опанувати й підкорювати собі щораз нові частини світу, побільшувати без кінця свою імперіяльно-колоніяльну систему. Кожному, хто відкритими очима дивиться на світ, ясно: російсько-большевицькі імперіялістичні намагання можна зупинити тільки силою і непохитною рішучістю цю силу вжити в кожній потребі. Бо Москва тільки сили боїться і тільки силу шанує вона. Самообманом є розраховувати на внутрішню еволюцію комуно-большевицького режиму і хто впаде жертвою того самообману, заплатить за це гірко!

Рівнобіжно з таким розвитком подій у світі внутрі російської імперії, у СССР, помітні щораз глибші і ширші процеси національного відродження поневолених народів. Відродження це всеобіймаюче: воно виявляється як буйний зріст релігійних почувань серед найширших народних мас і як масова участь у релігійних практиках, як боротьба за права і гідність людини, врешті, як прагнення захистити, зберегти й зміцнити національно-духову самобутність і національно-політичну суверенність кожного народу та як намагання перебудувати большевицьку тюрму народів в систему вільних і рівних національних держав. Бо тільки суверенна, чужим силам не підкорена національна держава може забезпечити право кожному на віру в Бога, дати кожному повну змогу розвинути свої творчі можливості та створити всі дані й передумови для того, щоб нарід міг без обмежень виявити всі свої духові цінності, та щоб міг стати направду повновартісним членом людської спільноти.

Крок за кроком, закономірно й невідхильно, поборюючи й усуваючи неймовірні перешкоди й гоніння з боку большевицького режиму ведуть до цього глибокі життєві процеси в СССР. Хоча перед народами і перед людиною в СССР ще важка дорога, яка вимагатиме великих трудів і жертв, але як завжди в історії людського року так і тепер збуджена людина і повсталий нарід дійдуть до своєї мети.

В Україні, як і в інших країнах, поневолених у СССР, цей великий рух виявляється у різних видах і формах, в усій життєвій різноманітності. Починаючи від правозахисних течій, які на базі існуючих законів протиставляться большевицькому насильству, почерез боротьбу діячів культури зберегти мову, пісню, літературу, науку, мистецтво свого народу від натиску русифікації, боротьбу робітників проти економічного визиску й соціяльного гніту партійної та державної бюрократії, зростаючий спротив селян-колгоспників проти упосліджень, а кінчаючи гуртами й одиницями, які безстрашно і безкомпромісово прямують до сепарації від Росії і до відбудови власних національних держав.

Як колись за царату, так і тепер червоні кремлівські володарі, ціла партійно-державна машина, армія, КҐБ намагаються всіми можливими засобами, а насамперед переслідуваннями і терором зломити людські і національні прагнення народів. Те, чого не вдалося царям осягнути емськими, валуївськими і подібними законами, цього тепер намагається добитися КПСС насильною русифікацією, новою хвилею терору, переслідуваннями, знищуваннями усього народного, свободолюбного, творчого. Вістки з України вказують на таке посилення русифікаційних заходів, нові арешти, навіть смерть, яких не було вже давно.

У тій новій ситуації, в обличчі нових загроз, але і нових можливостей українська визвольна політика мусить піднестися на новий вищий щабель, бо тільки тоді вона доб'ється тривалих, вирішних успіхів. Дрібничковість і короткозорість, партійництво і групове засліплення, невміння підпорядкувати свої вужчі інтереси загальним, а ще більше особисті амбіції й зазнайство мусять уступити місця національно-державницькому розумінню проблем й реалізації намічених завдань спільними силами у значно більших маштабах, як це було дотепер. Саме це ставляє перед собою як

(Закінгення на стор. 6)

о. Семен Гаюк

ДЕЩО З ІСТОРІЇ УАПЦ

КОНЕЧНІ ЗАУВАЖЕННЯ ДО ОДНИХ „СПОГАДІВ"

[2]

В наслідок боротьби, що виникла на ґрунті українізації Духовної Семінарії поміж о. Табінським і єп. Симоном, а особливо в наслідок зручно сплетених інтриґ та доносів, о. Табінського було звільнено зі становища ректора та залишено без всякого місця, не зважаючи ані на його заслуги, ані на його родинний стан. Довідавшись про невимовно тяжке положення о. Табінського та його родини, в якій було троє дітей шкільного віку, Слуга Божий Митрополит Андрей, цей дійсно милостивіший архипастир і батько, поспішив зі своєю допомогою та запропонував о. Табінському місце викладача східньої літурґіки в Богословській Академії у Львові з приділенням до кліру преображенської церкви. Згодом Митрополит Андрей нагородив мітрою, що в ті часи в Греко-Католицькій Церкві вважалось за високу нагороду та велику почесть о. Табінського.

Під час другої навали червоних варварів на західні землі України, о. мітрат Петро Табінський був заарештований та разом з багатьма священиками з Галичини та православними священиками — українцями з Волині, був вивезений в концтабір до Сибіру, де, після нелюдських знущань, сподобився справжньої мученицької кончини. Вічна йому пам'ять!

Словами осуду та зневаги знадує він у своїх „Спогадах" багатьох ще інших православних священиків: о. Олексія Пилипенка, о. Федора Пасічника, о. Ілінна Гука, о. Василя Гроша та інших, що не могли знести московського гніту в Православній Церкві в тогочасній Польщі і, керуючись спонуками національними, відійшли в юрисдикцію Греко-Католицької Церкви. Ми далекі від того, щоб хвалити їх за це, але ми далекі також від того, щоб судити їх судом без всякої милости. Заламавшись в нерівній боротьбі з московським засиллям, вони не були зрадниками Віри Христової, ані зрадниками свого поневоленого українського народу. Більшість з них довела це своїми тяжкими стражданнями та мученицькою смертю чи то в Сибірських гулагах, чи то на рідній землі в кривавих чекістських підвалах. Тож поносити їх мученицьку пам'ять автору „Спогадів", бодай зі спонук звичайної чоловіколюбности, зовсім не належало б.

3. Ставлення автора „Спогадів" до українізації богослуження

1-го січня 1919 року Уряд Української Народної Республіки своїм декретом проголосив автокефалію Української Православної Церкви, яка була також потверджена Всеукраїнським Православним Собором в жовтні 1921 року.

Не зважаючи на вийнятково несприятливі обставини, на люту ненависть московського або змосковщеного духовенства до автокефалії, навіть по втраті державної незалежности, ідея автокефалії Української Церкви була сприйнята свідомим громадянством з ентузіязмом та стихійно ширилася серед українського народу.

Ця ідея жевріла також серед широких мас українського громадянства і на українських землях, що внаслідок нашої програної боротьби, опинилися в границях поверсальської Польщі. Першою ознакою відданости невмирущій ідеї автокефалії було недомагання по багатьох парафіях впровадити відправу богослужень українською мовою. Справа ця була не легка, бо майже все духовенство, за дуже нечисленними вийнятками, рішуче противилось якій би то не було українізації. Тоді ще було так, що не тільки богослужби, але проповіді та навіть навчання релігії у вселюдних школах відбувалися російською мовою. А це, звичайно, вже не було співзвучним з духом часу та з тими національними потребами, які заіснували та які віруючий народ почав вивигати перед своїми духовними пастирями.

Отже справа зміни церковно-слов'янської мови на українську в тій чи іншій парафії, завжди вимагала напруженої боротьби, бо духовна влада виставляла всілякого роду формальності. Так, наприклад, обов'язково треба було зложити до консисторії прохання про перепровадження загальних парафіяльних зборів, на яких парафіяни мали змогу виявити своє бажання. Але треба взяти під увагу, що прохання про скликання зборів мало бути підписане половиною всіх повнолітніх парафіян, та що такі підписи зібрати було не так легко. Скликані збори парафії завжди відбувалися під головуванням благочинного, зглядно його заступника, які, як правило, були ворожими до акції українізації. На зборах щонайменше дві тритини голосуючих мали висловитися за впровадження української мови в богослуження. Тоді протокол з висліду такого голосування відсилався до Консисторії, а звідти на остаточне рішення самого митрополита, місце перебування якого було завжди у віддаленій Варшаві.

Коли настоятель парафії співчував справі українізації, що траплялося дуже рідко, то Консисторія намагалась завжди перешкодити справі перш за все в той спосіб, що спішила перенести священика в інше і то завжди гірше місце, а до парафії, що була в процесі боротьби за справу українізації, призначувано випробовану людину, не раз з категоричним наказом в жадному разі не допустити до українізації богослуження в парафії.

Помимо згаданих формальностей та всякого роду перешкод українізація богослуження на Волині ширилась безупинно, що зі скреготом зубів сприймалося як духовною, так і польською адміністрацією. Так уже в 1936 році, як признає К. Ніколаєв, юрисконсульт синоду Православної Церкви в Польщі, в своїй документальній праці „Восточний обряд", у 124 парафіях на Волині відправлялося виключно українською мовою, а в інших (поверх 300) парафіях відправлялось частинно українською, а частинно церковно-слов'янською через недостачу всіх богослужбових книг в українській мові, а також часом в догоду тим нечисленним, що були призвичаєні до церковно-слов'янської мови.

Про ставлення о. Сагайдаківського до важливої справи українізації богослуження найкраще свідчать його писання на стор. 112 цих його „Спогадів", де він своє власне вороже наставлення зручно прикриває, вкладаючи в уста давно вже спочилого видатного українського діяча й вченого інж. Сергія Тимошенка. Ось як це переказує о. Сагайдаківський: „Українізацію парафій Луцького повіту рахував Тимошенко скандальною акцією і гостро засуджував недостойні і некультурні методи єпископа Полікарпа, яких єп. Полікарп вживав при тій акції". І на доказ цієї некультурности владики Полікарпа, о. Сагайдаківський приписує йому ось такі слова: „Гоніть священика дрючком, якщо він не хоче правити вам по-українськи", які нібито владика мав сказати, відвідуючи одну зі своїх парафій в Луцькому повіті. Або приводить ще одно зауваження якомусь дякові, що не хотів вживати в богослуженні української мови: „Блюди, дяче, яко опасно ходиши!", тобто — „вважай, дяче, бо небезпечно поводишся".

Чи сказав вл. Полікарп повищі два речення, що стосувалися священика і дяка — це ще питання, але якби й сказав, то, приймаючи під увагу виснажуючу боротьбу з московським елементом в Православній Церкві, особливої некультурности в цих реченнях ми не добачаємо. Крім того належить пригадати, що вл. Полікарп був не тільки стороннім спостерігачем в акції розмосковлення парафій на Волині, але й сам активним і діяльним учасником цієї акції.

Багато священиків і дяків, що залишилися в спадку від царського режиму, були направду тяжким баластом для вірних, що хотіли відновлення і відродження своєї Церкви та, через очищення її від тяжкого намулу „казьонщини", зробити її близькою і рідною. Тому не дивно, що з багатьма священиками і дяками треба було провадити боротьбу, і то не легку, не тільки вірним, але й самому єпископові, в даному випадку вл. Полікарпові, що був єдиним українцем в складі всієї ієрархії Православної Церкви в Польщі.

[Продовження буде]

ПРОТОКОЛ
НАРАД НАДЗВИЧАЙНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

яке відбулося в днях 8-го і 9-го вересня 1978 року на оселі „Союзівка" в Кергонксоні, Н.Й.

ПЕРШИЙ ДЕНЬ НАРАД
П'ятниця, 8-го вересня 1978 року

(2)

Відповіді головного предсідника д-ра Івана Флиса

Головному радному д-рові Аскольдові Лозинському хочу вияснити, що право визначувати репрезентантів УНСоюзу належить до Екзекутиви, що є подане в нашому статуті. Коли ми визначуємо репрезентантів УНСоюзу, ми беремо багато речей під увагу. Перше, і це завжди на думці нашого головного касира, це питання, скільки це буде нам коштувати. Бо назначити когось, щоб їхав до нас на схід з Чікаго, було б дуже коштовним. Друга справа, це дієти. Коли ми визначуємо когось на репрезентацію в будній день, то затруднений в Головній Канцелярії член Екзекутиви за репрезентацію в днях від понеділка до п'ятниці такої дієти не дістає. Все таки ми часто так робимо, що визначуємо на репрезентації членів Головної Контрольної Комісії та головних радних. Коли мова про СКВУ, то у цій важливій конвенції повинні б і хочуть взяти участь самі члени Екзекутиви. Як ми могли б відкинути члена Екзекутиви і взяти когось іншого, коли член Екзекутиви має на це право, згідно з постановами статуту. І Ви, пане Лозинський, це робили б, коли були б на нашому місці. (Головний радний д-р Лозинський: ми є частиною Головного Уряду і маємо також якісь права). Прочитайте, що в статуті подано про головних радних чи контролерів. Я не хочу, щоб тут думали, що я вважаю головних контролерів, чи головних радних негідними репрезентувати наш УНСоюз. Навпаки, деякі з них є багато кращими промовцями, як члени Екзекутиви, але найкраще таки, коли ці репрезентації даємо членам Екзекутиви, коли мова про добро УНСоюзу. Щодо головного контролера мгра Івана Геврика можу тільки потвердити, що ми мусіли мати в репрезентації канадійця і ми його, як найвищого рангою після сен. Юзика, визначили нашим репрезентантом. (Головний контролер д-р Богдан Футей: я думаю, що тут була поставлена справа не проти пана Геврика, але відносно репрезентації від трьох відділів Головного Уряду). Я вже сказав вам, як ми вибрали даних репрезентантів на СКВУ та що це наше право, базоване на статуті. У відповідь головному радному Романові Куропасеві та іншим, які питали про нашу будівлю, хочу заявити тут, що справа не є критичною та що вона направду тепер якраз поліпшується. Ми маємо контракт винайму 14-го і 15-го поверхів до 1980-го року з фірмою Віден, яка понесла втрати на ринку стаків і тепер скорочує свій штаб працівників та свої бюра. Отже, ця фірма, хоч і має втрату, буде платити чинш і старається піднаймити ці приміщення комусь другому, зокрема на 15-му поверсі. На 14-му покищо ще сама фірма Віден веде дальше своє підприємство, але переговорюють про можливість віднайму і цих приміщень. Я мусів просити головного касира пані Уляну Дячук, щоб вона довідалася від пана Лисогора, які були усні переговори з фірмою Віден, бо вона на ці переговори покликалася. Йдеться про право фірми Віден відновити контракт винайму на дальших 5 років з чиншом по $9.60 за квадратову стопу, а її представник казав, що переговорював усно з паном Лисогором, щоб змінити цей параграф на 3 роки по $9.25, або на 2 роки по $9.60. Пані Уляна довідалася від пана Лисогора, що усне домовлення було навпаки: на 2 роки не за ціну $9.25, а на 3 роки за ціну $9.60. Тоді я повідомив про такий стан справи фірму Віден. Отже, на 14-му і 15-му поверхах не буде кризи до 1980-го року, або навіть пізніше. Наш льокатор на 9-му і 10-му поверхах, Відділ Освіти Джерзі Сити, платить тепер за квадратову стопу біля $5.00 і після закінчення цього контракту з кінцем серпня мав би платити по 25 центів більше. Отже, коли б він відновив свій контракт по такій ціні, то це не було б так корисним для нас, бо ми тепер винаймаємо приміщення в ціні по $9.25 за квадратову стопу. Отже, нам не було б корисним винаймати ці поверхи в ціні по $5.25, коли ми можемо на чергових 5 років, на які має право Уряд Освіти, винайняти ці поверхи по $9.25 або і більше. Тепер рентування таких приміщень дуже легке і нам оплатиться навіть почекати два-три місяці на другого льокатора за кращий чинш. Випроваджується Уряд Освіти з політичних причин, бо місто хоче використати порожні приміщення, що є його власністю, і наказало Урядові Освіти туди перепровадитися. Колись місто дало цей Уряд Освіти нам за льокатора, щоб нам допомогти, коли ми не мали нікого іншого, але тепер ми щасливі, що цей Уряд Освіти випроваджується. Пан Лисогір підписав договір з агентом на виключне право для нього винаймати ці поверхи, і я вірю, що ми до кінця року їх винаймемо. Щойно вчора Уряд Освіти повідомив нас, що він опорожнить 9-ий поверх 15-го жовтня, а 10-ий 15-го листопада. Ми зараз повідомили про це агента — „брокера" і він почне шукати нових льокаторів. Головному контролерові д-рові Футеєві хочу вияснити, що наша будівельна комісія, членом якої був теж я, мала своє завдання і вона його виконала, коли дала свої рекомендації. Членами цієї комісії були: проф. Тарас Шмагала і мгр Іван Винник та я. Ми свою роботу скінчили і опісля Екзекутива діяла сама, бо не було нічого так критичного, щоб треба було скликати для справи будинку Головний Уряд. В Корпорації Полус Гук

я став президентом, коли мене обрали на головного предсідника УНСоюзу, бо спонзорами Полус Гуку є УНСоюз та порторіканська організація. Цей будинок побудували за гроші, призначені на це агенцією, а ми, спонзори, дістали на повну суму ціни будинку гіпотечну позичку на 50 років і тепер її сплачуємо. Коли цей моргедж буде сплачений, тоді УНСоюз стане власником 60 відсотків цього дому, а порторіканці — власником 40 відсотків. До часу повної сплати позички ми самі можемо дуже мало рішати в справах цього дому, бо кожна справа мусить бути апробована не тільки нашою адміністрацією будинку, але теж цією агенцією. Так теж стоїть справа направи стін. Внутрішня стіна будинку є з бетону, а цеглою тільки прибрано стіну зі зовні. Отже той дім ніколи не розпадеться, хібащо хтось підклав би під нього бомбу. Але архітект зробив помилку і також помилку зробив будівничий, коли не взяли під увагу того, що бетон, коли висихає, то зменшується — звужується, а цегли, коли набирають вогкости, побільшуються і тоді одна цегла випихає другу із стіни. На чотирьох рогах цього будинку так випадають в деяких місцях цегли і це треба тепер направляти, а рівночасно вставити там такий матеріял, який дозволив би на це поширення цегли. Тому на цих рогах будинку вибирають цегли і вкладають в означених місцях „кокінг" на рівні вікон щодва поверхи. Ця робота коштуватиме близько чверть мільйона долярів. Чи ця направа вже закінчить наші клопоти назавжди, не можу сказати. Один Бог знає. Ми тепер будемо позивати до суду архітекта, будівничого і навіть агенцію, бо вона давала своїх експертів, які пильнували будови і мали вважати, щоб і матеріял будови і сама будова була виконана згідно з плянами та специфікаціями. Ми вже були три чи чотири рази в Трентоні в бюрах цієї агенції в цій справі. Агенція хотіла дати нам гіпотечну позичку на 10 років на тих $250,000 і тоді ми мусіли б підвищити мешканцям чинш на 6.66 відсотка, що було б абсолютно забагато. Ми виторгували гіпотечну позичку на решту часу основної гіпотечної позички будинку, тобто ще на сорок кілька років і на 1 відсоток. Згідно з цим мешканці будинку будуть платити тільки по $3.00 до $3.50 чиншу більше від кожного помешкання, щоб покрити цю позичку на направи.

Головний контролер проф. Іван Телюк не зрозумів мене. Я казав, що у випадку, коли б ми тут не оформили пропонованої організаційної комісії, то лише тоді, на мою думку, наша Екзекутива мусіла б подбати про якийсь плян розв'язки наших проблем і зміни нашої системи, чи навіть структури УНСоюзу. Але, коли ми оформимо цю комісію, вона матиме за завдання обдумати ці справи і поробити певні рекомендації, взявши собі до допомоги професійних людей життьового забезпечення, які вміють організувати професійні асекураційні агенції. В такий спосіб ми зможемо багато навчитися від американців про методи організаційної праці. Ми не є такі, щоб замикали очі, як хтось може нас щось навчити.

Відповіді головного секретаря Володимира Сохана

Головна радна Анна Гарас звернула увагу, що в протоколі 29-ої Конвенції подано, що останні рішення Конвенції про організаційні винагороди були зроблені з участю, чи в приявності тільки однієї четвертини делегатів. Це є офіційний протокол секретаря Конвенції і що секретар записав до протоколу те, що стверджував в тому часі сам предсідник Конвенції. Я можу від себе тільки додати, що в п'ятницю після виборів ми хотіли обговорювати організаційні справи, але була така атмосфера на залі, особливо після дискусії про платні членів Головного Екзекутивного Комітету, що секретар 399-го Відділу п. Роман Припхан погодився відкласти ці справи на суботу, не знаючи, що наші делегати у великій більшості виберуть вже свої дієти та виїдуть додому. Це сумний досвід, який підказує нам поступати інакше на чергових Конвенціях. Але тут хочу вас усіх запевнити, що ми не шукаємо аргументу проти винесених в суботу рекомендацій і вважаємо ці рекомендації дуже важними. Як ви собі пригадуєте, хоч на залі була тільки одна четвертина делегатів, ми з пані Уляною одверто та відважно заявляли делегатам, що ми не можемо платити організаторської винагороди по $15.00 за $1,000 забезпечення, коли вкладки деяких грамот виносять тільки $12.00 чи $13.00 річно, а ми, крім цих винагород, маємо ще платити секретарям 25 відсотків комісового від цих вкладок та покривати інші кошти з цих вкладок. Отже, трудність не в тому, що була тільки одна четвертина делегатів, а в тому, що висота вкладок не виправдує такої ставки організаторської винагороди. Головний касир пані Уляна теж вам скаже, що ми дуже докладно обчисляли, скільки ми дістаємо вкладок, беручи до уваги кляси забезпечення, що їх найбільше продаємо, або пересічну вкладок за всі нові грамоти. Коли візьмете це до уваги, то побачите, що ми таки не можемо підвищити організаторської винагороди: не тільки винагороди за приєднування членів і однакові для всіх кляс, але також і дивіденти є такі самі для грамот на ціле життя, як і для вивінувальних. Власне ці дивіденти є дуже добрим аргументом для наших організаторів забезпечувати членів на ці дешеві грамоти, а при такому стані таки немає грошей на вищі винагороди. На Конвенції я давав приклад одного організатора, який придбав 120 нових членів на забезпечення їх дешевими грамотами. Коли ми мали виплатити йому винагороду за приєднання цих членів, показалося, що ми мусіли відкласти таку виплату винагороди за 80 членів (із всіх 120), бо вкладки за цих членів не дали нам суми, потрібної на повні винагороди. Отже, ми будемо чекати на вплати дальших вкладок за цих нових членів, щоб мати змогу виплатити винагороди за їх приєднання. Прошу вас розуміти, що ми не хочемо відразу перерішувати всіх рекомендацій, чи навіть резолюцій Конвенції. Цілий ряд їх ще не виконаний, бо на це ще не було часу, але вони будуть виконані. Всі рішення Конвенції були вже подані у „Свободі", а тепер ми їх розсилаємо у виготовлених брошурках, згідно з рекомендацією Конвенції. Ми будемо старатись ввести в життя вирішені, чи рекомендовані на Конвенції справи, а коли не матимемо змоги чогось зробити, то про це повідомимо вас і секретарів Відділів так само одверто, як це ми говорили до них і делегатів на Конвенції.

Головний предсідник вже дав вам вияснення щодо наших представників на СКВУ. Але тому, що йшло тут теж про нього самого, як нашого представника у Президії СКВУ, та про дальшу участь пана Лисогора в праці Секретаріяту СКВУ, я обіцяв дати вам про ці справи дальші вияснення. Це, здається, питав головний радний д-р Аскольд Лозинський, чому і як довго буде пан Лисогір мати ще якісь права в Секретаріяті СКВУ та голос репрезентанта УНСоюзу. Ми вже подали те навіть у протоколі засідання Екзекутиви, що на прохання членів Підготовчої Комісії СКВУ та Президії УККА ми погодилися залишити колишнього головного предсідника Йосипа Лисогора в Підготовчій Комісії, щоб він разом з іншими членами Комісії закінчив розпочаті справи підготовки СКВУ. До речі, так навіть ішло про старання дістати на СКВУ представників американського уряду. Колишній наш головний предсідник Йосип Лисогір був повідомлений про таке наше рішення, що він буде членом цієї Комісії до початку СКВУ — Конгресу, але вже не буде нашим делегатом на цей Третій СКВУ. В додатку до того ми відразу вибрали, крім делегатів на СКВУ, також нашого теперішнього головного предсідника д-ра Івана Флиса, як представника УНСоюзу до Секретаріяту СКВУ.

Про публікування життєписів та знімок нових членів Головного Уряду розкаже вам більше наш головний редактор, але я хотів би дещо про цю справу сказати та ред. Драгана дещо оправдати. Поперше, ми не примушуємо нікого давати життєпису чи знімки для публікації, ми тільки кожному таке пропонуємо, щоб головні урядовці представилися членству. Головний контролер д-р Богдан Футей зробив тут заввагу, що він не знав, нащо був цей його життєпис потрібний. Я писав ці листи і в них просив прислати нам життєписи та знімки, які наш головний редактор плянує опублікувати у „Свободі". Отже, тут було хіба якесь непорозуміння, а не спроба когось обдурити, бо ми виразно писали, на що потрібні нам життєпис та знімка. Більше про це та про наші звичаї в таких справах розкаже вам, напевно, редактор Антін Драган.

Були завваги, що в протоколі нашого засідання з 11-го липня не було згадки про вибір наших делегатів на СКВУ, а навіть УККА. В цьому протоколі є інформації про призначення представників до УККА, про вибір наших представників до Ради Директорів Корпорації Української Будівлі УНСоюзу та про вибір наших представників до Ради Директорів Корпорації Полус Гук. Повідомлення про СКВУ та реченець для призначення делегатів одержали ми 17-го липня, значить уже після цього нашого засідання Екзекутиви. Там був поданий реченець для зголошення делегатів на 31-го серпня і ми, після нарад нас чотирьох членів Екзекутиви в Головній Канцелярії, попросили нашого головного предсідника, щоб він сконтактувався з другими членами Екзекутиви. Так ми узгіднили це телефоном і тоді вислали листа 29-го серпня з повідомленням про наших делегатів. (Головний радний д-р Аскольд Лозинський: після цього був ще другий лист, яким пересунено дату для зголошення делегатів на 25-го вересня). Такого повідомлення ані я, ані головний касир пані Уляна Дячук не отримали. Ми не мали в цій справі другого листа. Натомість був лист у справі призначення когось до Секретаріяту СКВУ і там був реченець 25-го вересня. На цій підставі ми опісля вирішили делегувати головного предсідника д-ра Івана Флиса до Секретаріяту СКВУ. Отже вибір делегатів на СКВУ ми перевели 29-го серпня і про це повідомили Секретаріят СКВУ, висилаючи теж копію такого повідомлення до УККА, як установи, яку шануємо, як нашу централю. Те, що згадує головний радний д-р Аскольд Лозинський, прийшло до нас значно пізніше і це був лист, щоб УНСоюз, як міжкрайова установа, визнав, згідно з його правом, одного кандидата до Секретаріяту СКВУ. Власне там був поданий пізніший реченець, але для визначення кандидата в члени Секретаріяту. Ви, пане Лозинський, були на засіданні Екзекутиви УККА, коли вирішувано скільки із 20 делегатів УККА мають бути з Президії, а скільки від Відділів УККА. Як собі пригадуєте, тоді ми спішилися і вирішили вислати 11 представників від Екзекутиви УККА та 9 від Відділів. Це зроблено вже в останній хвилині, а наше рішення навіть було залежне від рішення УККА, бо ми не знали, чи наш головний предсідник і головний касир будуть делегатами від УККА, чи УНСоюз буде їх делегувати, коли б вони не репрезентували на СКВУ нашого УККА. Отже ми мали час на вибір наших делегатів тільки від 26-го серпня до 31-го серпня. Якщо Ви, пане докторе Лозинський, маєте такого листа з іншим реченцем, то покажіть нам його при нагоді, бо ми такого листа не бачили.

Було поставлене питання, чому мали ми 111 грошових зворотів. Ми пишемо листи і переконуємо членів не ліквідувати своїх грамот, секретарі теж переконують, але ми часто таки не знаємо точних причин таких грошових зворотів. Чи ця цифра ворожить якийсь „тренд", це важко сказати. Поживемо, побачимо.

Головна радна Гелен Олек, яку ми вітаємо з поворотом до Головного Уряду, запитувала про почесних членів Головного Уряду. Про те, що вона питала, написано в брошурках, що їх ми вам роздали, бо там подані всі рішення Конвенції та склад Головного Уряду, включно з почесними членами. Було після Конвенції 13 почесних членів, а тепер, після смерти двох, маємо їх 11. Почесні члени Головного Уряду одержують так само дієти, як всі інші члени Головного Уряду. На останній Конвенції була пропозиція Статутової Комісії, щоб почесним членам, які вже є на пенсії, платили тільки кошти — видатки за участь в нарадах Головного Уряду, бо вони не втрачають заробітків, а кошти доїзду та побуту на „Союзівці" покривав би їм УНСоюз. На річних нарадах Головного Уряду почесні члени мають тільки дорадчий голос. Як знаєте, Конвенція рішила призначити почесним членам дієти так за наради Головного Уряду, на яких вони мають дорадчий голос, як і за участь в Конвенціях, на яких вони матимуть вже рішальний голос, тільки не зможуть бути вибраними до проводу Конвенції, ані до Головного Уряду. Вони після цього рішення вже не можуть бути вибирані делегатами від Відділів. На Конвенції була мова про те, що почесні члени не мають права на дієти, тільки на кошти участи в річних нарадах, але це опісля було вияснене, коли ішла завзята дискусія за те, чи дальше платити їм дієти, чи лише звороти коштів. Тоді було подане вияснення, що почесні члени завжди діставали дієти і будуть їх дальше діставати, згідно з рішенням Конвенції.

Відповіді головного касира Уляни М. Дячук

Головній радній Теклі Мороз я вже дала відповідь у справі виплати секретарських винагород за зібрані вкладки. Ми будемо висилати секретарям канадських Відділів разом з чеками винагород фотокопії наших картотек Відділів, на яких подані суми виплачених вкладок першого і чергових років та обчислення від них винагород. Мушу тут додати, що маємо багато секретарів, такі є навіть серед нас, які дуже точно ведуть евіденцію вплачених вкладок і на кожне наше відхилення у винагороді звертають нам увагу.

Ми могли б плянувати задержування дивіденд, коли будемо переводити зміну системи нашої дивіденди. Впроваджувати це тепер та мати таких, які приймають виплати, і таких, яким треба дивіденду залишити в нас, було б тепер неможливо. Але запевняю вас, що при зміні нашої системи дивіденд, щоб платити дивіденди відповідні до кляси забезпечення, вкладок і років важности грамот, зможемо взяти до уваги також задержування дивіденди. При зміні системи дивіденди може дійти до того, що члени, які дістають тепер високу дивіденду, скажім, за грамоти кляси ДП-65 з річними вкладками по $12.00 чи $13.00, можуть потерпіти, бо їхні нові дивіденди будуть напевно значно менші. Натомість багато більші дивіденди припадуть за грамоти кляс Е-20 та Е-18, особливо в дальших роках їх важности. Отже, при цій зміні системи дивіденди ми зможемо теж включити можливості вибирати, чи задержувати дивіденди, щоб вони акумулювалися.

Головна радна Анна Гарас питала мене про стипендію для студентки Вайтгед, доні предсідниці її Відділу. Як знаєте, ми маємо 149 аплікацій на стипендії і я не можу, на жаль, тут дати вам відповідь про кожного з них. Прошу про одне: коли в майбутньому матимете такі справи, потелефонуйте, або напишіть нам про це до Головної Канцелярії, де ми маємо всі аплікації на стипендії та прилоги, як і нотатки про рішення в кожній справі. Питав також про Стипендійну Комісію головний радний д-р Аскольд Лозинський. Запевняю вас, що ця Стипендійна Комісія, яка складається з дев'яти осіб, дуже точно переглядає аплікації. Я особисто реферую справи аплікацій Комісії, переглянувши їх перед засіданням Комісії, і завжди звертаю пильну увагу на критерії, встановлені для розгляду аплікацій, тобто потребу, успіхи в навчанні та активність в українській громаді і в українських організаціях, які важні в такому порядку. На жаль, ми маємо чимало таких аплікантів, які живуть далеко від осередків українського життя. Тоді одинока їхня діяльність, це приналежність до церковних організацій, хору, чи вівтарних хлопців. Тих членів Союзу ми не можемо відкинути на останнє місце при вирішуванні приділів стипендій. Ми стараємося вийти якнайкраще з таких ситуацій. Я певна, що на другий рік, коли ми будемо мати до розпорядимости ще $8.000 з Фундації Вовка, буде нам значно легше задоволити всіх аплікантів, хоч і це буде залежати, скільки матимемо прохань про стипендії.

Головний радний Євген Репета твердив, що бюджет треба мати виготовлений вже на початку року. Такий бюджет є завжди готовий на початку року, але я приїжджаю з ним на річні наради, чи на Конвенцію, тому, що там ще деякі датки мають бути вирішені і щойно тоді цей бюджет може бути повний і так затверджений. Ми завжди маємо готовий бюджет для УНСоюзу (загальний), для „Свободи" та для „Союзівки", тобто кожна окрема ділянка має готовий на час бюджет, а ми тільки додаємо до такого бюджету затверджені датки на різні цілі, чи додаткові видатки. Такий готовий бюджет ми привозимо на Конвенцію, де його ще розглядає Фінансова Комісія і тоді передає цей бюджет Конвенції до затвердження.

Головний радний Роман Куропась питав про Гамілтон Інвестмент Траст, це є уділи (стаки) в „Рієл Естейт Інвестмент Траст". На Конвенції багато справ представляють в пересаді, з деяких робиться велику втрату, а деяких взагалі не висвітлюється. Ми інвестували $400,000 в ці уділи, а коли ці уділи мали вартість $160,000, то ми могли б понести велику втрату, коли б їх тоді продали. Говорилося, що ця компанія збанкрутувала, а в дійсності вона існує та старається продавати всі ці будинки, в яких були зроблені інвестиції, щоб сплатити позички в банках, або замінювати ці будинки за позички в банках. Було домовлення з банками, що вони позички сплатять, або відновлять їх на кінець 1978-го року. Коли вони не могли сплатити, а банки домагалися сплати, тоді, звичайно, банки ідуть їм на допомогу і часто беруть від них реальності замість сплат позичок, а навіть часом і скреслюють їм всі належні відсотки. Так вони можуть за деякий час виплисти на чисті води, але я сумніваюся, чи ми колись зможемо дістати від них повну суму за 20,000 уділів, тобто $400,000. Тепер реальності зискали на вартости як земля, так і будинки, і така коньюк-
на вартости як земля, так і будинки, і така коньюнктура для них краща, щоб якось поладнати свої кло-

Головний контролер д-р Богдан Футей запитував про два поверхи, які будуть звільнені. Уряд Освіти Джерзі Сити платив нам за один поверх тільки $104,000, тоді коли інші льокатори платять за поверх $152,000, отже різницю ми таки тратили. Крім цього, цей Уряд не платить нам за електрику, як це платять нам інші фірми, ані за гаражі, що їх вони мають в нашому будинку. Ми маємо навіть клопоти з їхніми автами, бо учителі, які до них приїздять, не вдержують там належного порядку та ніколи не закривають дверей до нашого паркування в будинку. На мою думку, для нас буде багато вигідніше та корисніше, коли вони вже заберуться з нашого будинку, тим більше, коли тепер ціни на такі приміщення для бюр значно зросли і в середині міста Ню Йорку вже цінять по $12 та $13 за квадратову стопу. Я вірю, що ми скоро дістанемо льокаторів за ціну $9.25 і навіть, коли б посередникові-агентові мали віддати по 25 центів, то нам таки остане по $9.00 за квадратову стопу. Мої обчислення приходів з Української Будівлі не включають чиншів за ці поверхи, які будуть опорожнені в жовтні та в листопаді. Тому, коли б нам пощастило їх скоро винаймити, сума приходів з чиншів була б відповідно вищою. З тими прибутками, що їх тепер маємо, ми майже певно матимемо на чисто $153,000 із Української Будівлі.

Головний радний Василь Дідюк згадував, що в приділах стипендій Канада є покривджена, бо не уділено стільки стипендій, скільки Канада повинна б дістати. Стипендії були розділені на підставі одержаних аплікацій. Але з Канади чомусь присилають менше аплікацій. Чому, мені важко сказати. Ми даємо багато оголошень у „Свободі" та в „Українському Тижневику" про реченці надсилання аплікацій і закликаємо студентів, щоб старалися в нас про стипендії. Пригадую собі, що минулого року ми навіть зверталися в половині березня до секретарів, щоб заохочували студентів старатися про стипендії, бо ми мали мало аплікацій. Тому прошу вас, подбати про те, щоб з Канади присилали нам більше аплікацій на стипендії, головно таких, що цих стипендій дуже потребують, а ми тоді розглянемо напевно одержані аплікації справедливо та уділимо потребуючим стипендії. В цій Стипендійній Комісії засідав з нами кожного року головний контролер мгр Іван Геврик, як представник Канади, і він завжди старався канадських аплікантів представляти та піддержувати їх аплікації.

Відносно радіових оголошень я погоджуюся з голосами про те, що ці оголошення не приносять нам багато користи, як це твердив головний радний Василь Дідюк. Тому ми повинні б дуже точно переглянути питання, чи маємо в такій самій мірі дальше оголошуватися, чи може видати ці гроші на щось іншого, що принесло б більше користей для УНСоюзу.

Мені було прикро довідатися, що головний радний Василь Дідюк не одержав своєї посвідки за $25.00 від КУК. Ми вислали ці пожертви всіх канадських делегатів до КУК разом із поадресованими ковертами та списками тих, які вплатили цю пожертву. Якщо хтось не дістав такого посвідчення, чи може воно затратилось десь, тоді ми радо постараємось вислати друге поквитування.

Ми маємо позички на Українську Будівлю від УНСоюзу та від членів на боргові зобов'язання. Сума позичок від членів зростає, а від УНСоюзу меншає.

Ми свідомі того, що часом заклики про пожертви чеків дивіденди на Фонд Наглої Потреби доходять до секретарів після достави чеків дивіденди. Заклики висилаємо значно скоріше, але поштою другої кляси, а чеки першою клясою. Виглядає, що ми мусимо ще скоріше друкувати і висилати ці заклики.

Головний предсідник д-р Іван Флис: Ми маємо в пляні, який узгіднений з головним редактором Антоном Драганом, що він матиме слово завтра ранком. Але тут були деякі питання, на які я попрошу нашого головного редактора пана Драгана дати відповіді.

Головний редактор Антін Драган: З публікацією життєписів та знимок нових членів Головного Уряду не було нічого нового, бо таке ми практикували вже чимало разів раніше. Ця традиція прийнята скрізь. Кажуть, коли ти обрався грибом, то і в борщ лізь. Раз ви дали себе вибрати на членів Головного Уряду, то і наші члени мають право знати про вас, тих, кого вони вибрали на ці відповідальні пости. Мохливо, що панове цього не бачили раніше та в цьому не орієнтувалися, але ми вже це робили після попередньої та після ряду раніших Конвенцій. Ми друкуємо життєписи нових урядовців. Але цього року ми навіть думали з головним секретарем, чи не видрукувати таких життєписів про всіх членів Головного Уряду, тобто деякі життєписи навіть повторити, бо люди забувають те, що було давно. Так воно є в американському уряді, чи навіть в місцевих публікаціях міст, або і великих підприємств, що там подають до відома „гу із гу". Ваші члени, які до вас звертаються, хочуть знати про вас дещо більше, хочуть знати, з ким мають до діла. Це не є ніякий секрет і члени навіть повинні знати, чи і в якій справі до вас можуть звертатися. Отже, це наша традиція. Але, очевидно, коли ваша воля інакша, то той, хто буде в майбутньому такими справами займатися, матиме це на увазі. Все таки ми не відступили в ніякому випадку від традицій, ані від прийнятого порядку. Про тих, які не прислали життєписів, ми подали, що вони нам їх не прислали.

Головний предсідник д-р Іван Флис: Ми ще попросимо нашого головного редактора Антона Драгана до слова завтра. А сьогодні я хотів би ще тільки представити вам усіх нових членів Головного Уряду, які були вибрані на останній нашій Конвенції. Вітаю першого отця митрата Степана Біляка, нашого нового члена Головної Контрольної Комісії, та другого члена Головної Контрольної Комісії проф. Івана Телюка, який був уже раніше заступником головного предсідника. Вітаю теж наших нових головних радних Миколу Хоманчука, Романа Куропася, Михайла Сороку, Гелен Олек, яка повернулася на пост головної радної, бо вже раніше була головною радною, і мого колишнього партнера д-ра Аскольда Лозинського.

Пані і панове! Я думаю, що всі ми погодимося на те, щоб наш головний секретар Володимир Сохан одержав від нас право передагувати і виправити всі ці наші слова та бесіди, що їх ми вже мали і будемо мати завтра, щоб все це гарніше виглядало, коли будуть читати його в „Свободі". Бачу, що всі ви з цим погоджуєтесь і мою пропозицію піддержали та апробували. Дякую.

(Продовження на ст. 4)

ПРОТОКОЛ

(Продовження зі стор. 3)

Ми маємо тепер п'ять хвилин по шостій, але маємо ще багато з нашої програми перед собою. Тому запитую вас, чи хочете мати вечірню сесію, чи зійдемося на чергову сесію завтра ранком? Після короткої дискусії вирішено, що чергова сесія цього засідання Головного Уряду почнеться завтра ранком о годині 9-ій в цій самій залі бібліотеки „Союзівки". Згідно з цим, головний предсідник д-р Іван Флис закрив сесію.

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД
Субота, 9-го вересня 1978 року

Рання сесія

Головний предсідник д-р Іван Флис відкрив цю ранню сесію нарад о годині 9:30 ранку і попросив до звіту головного організатора Василя Оріховського.

Звіт головного організатора Василя Оріховського

Шановний пане предсіднику, Високопреподобний Отче, дорогі члени Головної Контрольної Комісії та головні радні! Мені приходиться оце вперше тут перед вами виступати і, як каже мені головний предсідник, здавати звіт, хоч я працюю на цьому моєму пості тільки другий місяць. Але союзові справи мені не нові, тому що я, Богу-дякувати, працюю вже майже 8 років обласним організатором. Я прийшов до УНСоюзу не на те, щоб заробляти гроші. Я прийшов, бо вірив, що варта цій нашій найбільшій організації присвятити час і своє вміння та старався працювати для неї щиро. Я здаю собі справу, що перебрав я тепер важливий пост із найважливішою ділянкою праці УНСоюзу і тому звертаюся до вас усіх з проханням допомагати мені у моїх починах та в моїй праці для добра нашої установи, зокрема у стараннях збільшити членство УНСоюзу. Відбуваючи поїздки в терен, я завважив між нашими діячами брак ентузіязму, що був ціхою наших раніших діячів та наших піонерів, та брак того духа, що вів їх до праці та до все нових досягнень. Коли прислухаюся тут розмовам про те, що будемо мати нових людей — спеціялістів забезпеченевого діла, турбує мене те, що без ентузіязму і того духа, про якого наш Франко казав „дух, що тіло рве до бою", нам важко буде посягати по нові досягнення. Бо чим ви заступите ідею, яка лягла в основу УНСоюзу, чим заступите ідейний аргумент, чому треба нашим українцям вступати в члени УНСоюзу? Ми мусимо мати на увазі, що нам треба мати з чим іти до наших людей, мати чим зацікавити їх, коли мова про цілі та завдання нашого УНСоюзу. В теперішній так важкий час для нашого народу на рідних землях, де забороняють нашому народові вживати і плекати рідну мову, зберігати нашу релігію, культуру і традиції, коли там людина має відвагу в обличчі жахливих переслідувань стати на оборону прав другої людини, ми повинні дбати про допомогу рідним братам і сестрам в Україні в їхніх змаганнях до волі, а рівночасно нам треба дбати про те, щоб передати нашим дітям — нашому новому поколінню нашу мову, релігію і традиції та ці завдання супроти України. Все це повинно бути основою діяльности нашої установи та всіх наших членів — союзовців.

Плян праці Організаційного Відділу на цілий 1978-ий рік виготовив мій попередник на пості головного організатора, Степан Гавриш. І я, шануючи свого попередника, взяв до уваги його плян, чи радше частину його пляну, щоб пристосувати його до нашої осінньої членської кампанії. Ми почали 1-го вересня нашу осінню кампанію, ціллю якої є придбання 2,000 нових членів, бо, як ви чули у звіті головного секретаря, ми досі здобули всього 2,008 нових членів. Після Конвенції є звичайно деякий застій, бо бувають різні невдоволення, а дальше приходять вакаційні місяці. Так у липні ми здобули тільки 142 нові члени, а в серпні вже 213. Із цих заплянованих 2,000 нових членів, 1,800 ми сподіємося одержати з терену ЗСА та 200 з Канади, а всі вони разом дали б нам $4,000,000 забезпечення.

Я вже розіслав листи до всіх конвенційних делегатів з проханням, щоб кожний з них виконав свій обов'язок — придбав своїх 10 конвенційних членів. Покищо відгукнулося дуже мало делегатів на цей заклик і на пригадки. Тому я прошу вас, щоб ви на терені вашої праці старалися вплинути на цих делегатів і зрушили їх до організаційної праці.

Я заплянував ряд організаційних зборів Округ. Одні з них ми вже відбули для цілої метрополії Ню Йорку і вони були вповні вдалими. Вкоротці матимемо збори Округи в Торонті, куди я поїду на дещо довший час. Хочу відвідати Торонто та Монтреаль і буду старатися цей терен зрушити до праці, але буду теж вам вдячний, коли допоможете мені в цьому в своїх околицях. Ми повторюємо тут, що нам треба організаторів і ми просимо допомогти нам їх знайти. Але покищо прошу теж кожного з вас бути на місцях такими організаторами та поширювати на місцях нашу союзову ідею. Навіть для найкращих фахівців забезпеченевого діла треба теж союзового духа і тієї ідеї, бо тільки з ними можна іти в наш народ та заохочувати його забезпечуватися, стаючи членами УНСоюзу. Ми хочемо відбути збори по всіх Округах в місяцях вересні та жовтні. Перед такими зборами пляную влаштовувати короткі курси для тих секретарів, які працюють, або хочуть працювати. Бо таких, які не хочуть працювати, шкода навіть вчити.

Одним із засобів для виконання нашої квоти нових членів вважаємо наші льотерійні акції, в яких діти одержують грамоти кляси P-20 на суми по $1,000 із заплаченими вкладками за перший рік. Такі льотерійні акції ми ведемо і в цьому ювілейному році 85-річчя „Свободи", 45-річчя „Українського Тижневика" та 25-річчя „Веселки" при різних нагодах, як ювілейні свята „Свободи" та всякі інші імпрези.

В додатку до нагород за приєднування нових членів, що залишаються такі самі, як у попередньому році, ми заплянували ввести спеціяльні нагороди, щоб заохотити більше секретарів та організаторів до приєднування нових членів. Так ми думаємо оживити організаційну працю в цьому тяжкому поконвенційному році, призначуючи наступні нагороди за час від 1-го вересня до 31-го грудня 1978 року:

Спеціяльні нагороди за найбільше число членів

1-ша нагорода	$500.00
2-га нагорода	$300.00
3-тя нагорода	$150.00
та 12 нагород по	$ 50.00

Спеціяльні нагороди за найвищу суму забезпечення

1-ша нагорода	$500.00
2-го нагорода	$300.00
3-тя нагорода	$150.00
та 12 нагород по	$ 50.00

До чисел здобутих нових членів та до сум забезпечення для признання цих нагород будуть числитися тільки грамоти життьового забезпечення. Не будуть враховуватися грамоти акцидентового забезпечення, грамоти кляс T-5 і T-10, як теж грамоти деп. молоді TP-65 і льотерійні грамоти.

В цій акції не можуть брати участи постійні організатори ані обласні організатори, які одержують постійну платню. Їх вводимо для секретарів та конвенційних делегатів і всіх інших організаторів.

Ми нагороджуємо секретарів та звичайних організаторів однотижневим безплатним побутом на „Союзівці" за приєднання в році 25 нових членів. Тепер ми хочемо ввести також за приєднання 10 нових членів на суму не менше, як $20,000 забезпечень безплатним побутом на „Союзівці" на час вікенду. Ці всі акції, це пляни тільки на найближчу мету. Пляни на дальшу мету будемо опрацьовувати пізніше.

Покищо можу повідомити вас, що ми саме договорилися із ред. Катамаєм, досвідченим продавцем комерційного забезпечення, який був у нас на секретарсько-організаторських курсах на „Союзівці" і там, поруч своїх доповідей курсантам, він теж вислухав ці курси про наші пляни та систему життьового забезпечення. Ми сподіємося, що він вже скоро почне працювати в нас за комісове від приєднаних нових членів та їх сум забезпечення.

В дану пору ми маємо тільки двох обласних організаторів. Ними є: мій попередник а тепер старший обласний організатор Степан Гавриш, який працює на території стейтів Пенсильвенії, Мериленду та Вірджінії, і обласний організатор Богдан Дейчаківський, до території праці якого належать стейти Огайо, Ілліной та Мішіген. Ми пошукуємо за більше організаторами, але досі не мали ми в цьому жадних успіхів. Шукаємо постійних організаторів, нагорода яких є $12.00 за кожного нового члена в додатку до звичайної нагороди по $12.50 за кожну тисячу забезпечення. Але передумовою таких додаткових нагород є приєднування по 10, або бодай по 5 нових членів кожного місяця, тобто 120, або 60 членів за рік. Може кандидатам на таких організаторів здається, що це малі суми нагород, але у порівнянні до вкладок наших грамот це направду вже добрі нагороди. Треба тільки кандидатів на таких постійних організаторів про все точно поінформувати.

Я пляную шукати постійних організаторів по Округах. Таким окружним організатором може бути голова Округи, бо він найбільше цікавиться союзовими справами. Його працею було б в часі двох днів вікенду, принайменше два вікенди на місяць піти, чи поїхати в терен з котримсь із секретарів Округи. Щоб секретарі з ним співпрацювали і щоби він собі їх не зражував, ми дали б йому тільки цю додаткову нагороду, а секретареві основну нагороду за придбання членів, щоб він також одержав нагороду за свою працю. Часом секретар протребує допомоги когось відважнішого, який піде з ним до кандидатів і зможе до них відповідно промовити. Отже я буду шукати за такими окружними організаторами і це може допомогти нам оживити організаційну працю в терені. Цих людей ми будемо вишколювати. Коли б ви знали про людей, які надаються на таку працю на ваших теренах, прошу про це мене повідомити.

Вже на весну ми заплянуємо цілий ряд курсів, до участи в яких заохотимо тільки добрих секретарів. Ми знаємо з досвіду, що навіть цілотижневі курси відвідували люди, щоб радше мати „ґуд тайм", а потім вони пороз'їжджалися і ми з них не мали жадної користи. Тому думаємо влаштовувати курси для добрих секретарів не на цілий тиждень, але на два-три дні, і там їх вишколювати, щоб вони направду чулися знавцями нашого забезпеченевого діла. Може на таких курсах вийдемо краще.

Ми маємо багато Відділів, членство яких є менше, як 25. З цими та іншими неактивними Відділами ми маємо проблему: що з ними робити? Малі Відділи, це часто родинні Відділи. Я хочу вас всіх просити, щоб ви у своєму терені поцікавилися такими Відділами і в кожному випадку порадили нам, що з такими Відділами робити. В них тяжко змінити секретарів і їх тяжко получити з другими Відділами, але їх можна б зактивізувати. Самі нарікання на це та на наш стан нам нічого не дають. Нам усім треба над цілим рядом справ застановитися і я прошу вас усіх порадити нам, як нам цю систему змінити, як маємо дальше поступати. Отже прошу вас і чекаю на вашу дискусію і багато порад. Дуже радо їх прийму і буду вам вдячний за кожну думку, як нашу ділянку організування членів поправити і посилити. Дякую вам за увагу.

Головний предсідник д-р Іван Флис: Заки ми прийдемо до вислухання кожного з вас про організаційний стан ваших теренів, я попрошу ще нашого заступника головного предсідника д-ра Мирона Куропася до слова і звіту про його відвідини успішної братської організації „Сини Норвегії".

Звіт заступника головного предсідника д-ра Мирона Куропася

Щодо організаційних справ, то я погоджуюся, що це наша найважливіша справа. У зв'язку з тим, я мав нагоду по Конвенції поїхати до Міннеаполісу і відвідати „Сонс оф Норвей". Як ви певно знаєте, „Сонс оф Норвей" це одинока етнічна братська організація, що зростає на 25% — значиться за останніх 10 років вона подвоїла своє членство. І насувається питання, чому якраз „Сонс оф Норвей" подвоїли своє членство? Я мав нагоду говорити з адміністратором „Синів Норвегії", він очевидно є норвежець, я мав нагоду говорити з їхнім містопредсідником для братських справ — він нічого не робить, тільки полагоджує братські справи. Я приглянувся їхній організаційній структурі. Вони мають трьох продавців забезпечення, що заробляють понад $100,000 річно. Ми напевно не маємо ані одного, що заробляв би стільки. „Сини Норвегії" мають теж людей в терені, що є окружними адміністраторами, що працюють з групами продавців забезпечення — вони мають дуже активний персонал в терені. Я питався про причину їхніх успіхів і мені відповіли, що точно тому 10 років „Сини Норвегії" знаходилися в подібній ситуації, як ми сьогодні, вони тратили кожного року членів. Вони охопили вже всіх норвежців — американців першого і другого покоління, економічна ситуація в Норвегії покращала, так що не було нових емігрантів — ситуація дуже подібна до нашої — і вони стали перед питанням, що їм робити? І зробили вони наступне: Екзекутива і Головний Уряд „Синів Норвегії" заявили: наша організація знаходиться в кризі. Або ми будемо продовжувати наше животіння так, як ми робили це досі, або ми рішимо збільшити наше членство та розбудувати нашу установу. Вони знали одного чоловіка, що був норвезького роду та працював в іншій асекураційній установі як керівник продажу забезпечення. Екзекутива „Синів Норвегії" запропонувала йому перейти на працю до них. Це був дуже успішний екзекутивний урядовець, він був ознайомлений з ситуацією в „Синів Норвегії" та відповів, що він не бачить організаційної будучности для себе у них та що вони в ніякому разі не будуть спроможні дати йому відповідної винагороди. Але вони, все ж таки вмовили його, і він, після шести місяців праці в „Синів Норвегії", погодився працювати в них як керівник продажу забезпечення, з тим, що він сам мав вишколювати своїх працівників і діставати комісове від усіх проданих грамот; отже, він хотів і платню і комісове. І він заявив, що „Сини Норвегії" мусять бути приготовані в найближчих 5-ти роках втратити $500,000.- Вони були дуже здивовані: як ми можемо видати таку велику суму? Цей керівник продажу забезпечення вияснив, що це будуть випускники вишколу успішних продавців забезпечення, бо, мимо усіх заходів, усіх інтерв'ю, немає можливости уникнути непродуктивних продавців забезпечення — треба рахуватися, що тільки 1 з 10-ти буде тільки успішним. На ділі вони втратили біля $100,000.-, бо їхній успіх вишколу був кращий, як сподівалися: на кожних 3 людей, що вони заанґажували, 1 із них став успішним продавцем забезпечення. 30% успіху це дуже добрий відсоток. На початку було дуже важко Екзекутиві „Синів Норвегії" погодитися з можливістю втрати $500,000.00 та $100,000.00 платні для керівника продажу забезпечення, але вони прийняли його на працю на названих умовах. Тепер вони мають дуже успішних продавців забезпечення в терені, вишколених їхнім керівником. Їхній вишкіл триває 1 рік, всі продавці є норвежці і коли я спитав, чи вони затруднюють інші національності, мені відповіли: „ми стараємося, але безуспішно, бо не може не-норвежець продавати з успіхом норвезьке забезпечення". Це коштувало їм 4 роки, щоб переконатися в цьому і це є факт. Отже „Сини Норвегії" затруднюють продавців забезпечення тільки норвежців, яких вони самі вишколюють. Вони зачинають від низького комісового, тоді, якщо осягнуть звання продавця братського забезпечення на протязі одного року, вони платять всі кошти, а продавець дістає 10% підвишки у платні. „Сини Норвегії" мають відповідно приготовані для норвежців — американців пропагандивні фільми, магнітні стрічки та різні брошурки, якими можуть користуватися продавці їхнього забезпечення. Я все це маю і сподіюся, що матиму нагоду представити це все на найближчому засіданні Екзекутиви.

Але ще є друга справа, на яку я хочу звернути увагу. Я дуже захоплений моїми відвідинами в централі „Синів Норвегії" і міг би багато ще про те говорити. Це не значить, що ми мусимо все так само зробити, але ми можемо багато від них навчитися. Я спитав їхнього керівника продажу забезпечення як вони підходять до норвежців з пропозицією продажу забезпечення. Він відповів, що вони цього так прямо не роблять, бо як ви підійдете до людини і спитаєте: „чи ви хочете купити норвезьку забезпеченеву полісу?" — то автоматична відповідь буде: „дякую, я вже маю, я не зацікавлений". Тому „Сини Норвегії" мають містопредсідника для братських справ. Він не продає забепечення. „Сини Норвегії" мають два роди членів: членів, вкладка яких виносить $10.00 річно і членів, що мають забезпеченеві грамоти. Вони мають тепер 103,000 членів, з яких менше як 50,000 мають забезпеченеві грамоти. „Сини Норвегії" були між братськими організаціями на 33-тому місці, тепер є на 17-тому; вони зросли так за 10 років. Вони наперед вписують членів на цю річну вкладку, влаштовують для них сходини, подорожі до Норвегії, прогулянки кораблем, літні табори для дітей. Коли ці члени переконаються, що членство „Синів Норвегії" виходить їм на користь, коли вони вже зжилися між собою та набрали прив'язання до своєї організації, тоді керівник продажу забезпечення посилає їм продавця забезпечення. Я спитав його про прогулянки кораблем. Він відповів, що вони порозуміваються з різними подорожніми аґенціями і влаштовують, без заробітку, норвезькі караїбські прогулянки. Вони винаймають найкращу норвезьку оркестру, мають школу для малих дітей, щоб діти мали зайняття під опікою, а батьки могли спокійно відпочивати і бавитися, мають лекції норвезької мови для всіх. Члени є дуже вдоволені, і це є саме та база фратерналізму, на якій „Сини Норвегії" будують свою забезпеченеву силу — це принайменше 50% їхнього успіху. Вони не ідуть до норвежця і кажуть: „ти мусиш купити в нас забезпечення, бо ти є норвежець". Вони кажуть: „ми норвежці, й ти, здається, теж норвежець, чи ти належиш до нашої організації? Ми маємо всякі культурні імпрези; ось цієї суботи є забава — прийди до нас". І так вони здобувають членів. Отже, причиною успіху „Синів Норвегії" є ряд добре вишколених продавців забезпечення і добре випрацюванана братська програма.

І ще один доказ, чому потрібні успішні продавці забезпечення. Я хочу звернути вашу увагу на факт, що греко-католицька унія („Русини") — „Соєдиненіє", що було засноване 1892 року, 2 роки перед УНСоюзом, перший раз від 1900-тих років цього року перевищило УНСоюз. Русини — ми кажемо, то їх нема, русини зникають. Є українці всі там в Карпатській Україні, де ж тії русини? Як це є можливо, що русини нині в Америці мають більшу організацію як українці, якщо русинів вже нема? Але, то є факт. Це є у „Фратернал Монітор". Причиною цього є, що вони зробили подібно як „Сини Норвегії", затруднили професійного продавця забезпечення і він підніс їхнє членство за останніх 20 років на 20%. І нам того треба. Найближчі чотири роки покажуть, чи ми будемо організацією, яка почне рости, чи будемо дальше падати. Іншої розв'язки немає. То не можна „трошки тут і трошки там" — підносити по 5%, замість дати два, три дні на „Союзівці". Нам треба перевести докладну ревізію, але ми не можемо зробити цього на сьогоднішних зборах. Нам треба, щоб хтось сів і випрацював усі деталі. Ми мусимо дістати дорадника, що розуміється на забезпеченні, щоб подав свої рекомендації. В першу чергу треба випрацювати програму вишколу для майбутніх продавців забезпечення, треба подумати над заохотою для всіх секретарів і треба придумати підхід до всіх українців — американців.

Всім вам повинно вже бути відомо, що так як ми дотепер робили, ми далі не можемо робити, але що саме ми можемо робити для поступу? Я думаю, що ви всі згідні з тим фактом, що Український Народний Союз сьогодні не є та сама організація, як вона була 20 — 30 — 40 років тому.

Як був пан Галичин, покійний пан Галичин, голова Українського Народного Союзу, та наша організація була шанована в кожній громаді. Галичин давав напрямок, як громада повинна йти, якими шляхами. Він був головою Українського Конґресового Комітету — то Союз рішав. Ми були шанована організація в громаді, а нині що? Кожна маленька організація нам наказує і ми стали, вибачте, що скажу, громадською дійною коровою, бо до нас приходять і доять. От Союз: дайте сто долярів, тисячу, десять тисяч, п'ятнадцять і т.д.

Я думаю, пані й панове, що це мусить закінчитися, ми не є тільки до використовування. Ми мусимо вернути Український Народний Союз до того стану, що колись, щоб він мав престиж у нашій громаді. Ми маємо цю можливість, бо ми можемо сказати, що серед нас є представники всіх прошарків українсько-американської спільноти. Тут є всі, всякого релігійного і політичного погляду; кожний з нас має певні впливи в певних середовищах, деякі мають більші, деякі менші, але ми всі маємо впливи. Ми можемо причинитися до того, щоб історики, які будуть писати історію УНСоюзу, могли сказати, що ці чотири роки були переломовими. Це була доба повороту УНСоюзу до давного престижу.

Головний контролер мгр Іван Геврик: Як там працюють секретарі в організації „Сини Норвегії"?

Заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась: Вони мали таку саму проблему, як і ми. Де були старі секретарі, вони пропонували їм платити по 5 або 10% від вкладок тільки за братську роботу, а малі Відділи неактивні вони лучили, так протягом 5 до 7 років вони перебрали всі Відділи і перейшли на „дайрект біллінґ". Вони тепер продають по 10, 20 і 25 тисяч забезпечення членам і зробилися через те і „дайрект біллінґ" великою організацією.

Головний контролер мгр Іван Геврик: Скільки є норвезьких братських забезпеченевих організацій в Америці і в Канаді?

Заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась: Вони мають тільки дві такі організації. Одна з них майже не росте взагалі, а ця друга, „Сини Норвегії", постійно йде вгору.

Головний предсідник д-р Іван Флис: Щиро дякую, пане Мироне, за труд та ці інформації про „Синів Норвегії", які повинні мати величезний вплив на кожного з нас. Бо ми є тепер наче „на хресті" і або будемо поволи вмирати, або будемо відроджуватися і жити далі. Але вернемося тепер до коротких звітів кожного з вас.

ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО УРЯДУ ПРО СТАН І МОЖЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ПРАЦІ В ЇХ ТЕРЕНІ ДІЇ

Звіт головного контролера д-ра Богдана Футея

Клівлендська Округа вив'язалася за останній рік майже на сто відсотків, а в цьому році досі приєднала 115 нових членів; ще мусимо попрацювати, щоб справа організування членів покращала в цьому році. Проблема в тому, що ми маємо таких секретарів, які взагалі не організують нових членів та не беруть навіть участи в зборах Округи і не цікавляться УНСоюзом. Отже головне питання, що його повинен розв'язати наш головний організатор, це питання, як ми можемо заставити ці Відділи та їхніх секретарів, щоб вони себе зактивізувати. Цим повинен поцікавитися теж Головний Уряд. Мені здається, що причина тут в браку нагляду над цими секретарями. У нас бо є такі секретарі, які працюють, коли хочуть, а коли вони не хочуть нічого робити, то їм навіть ніхто не зверне уваги. Я знаю з минулої каденції, коли протягом чотирьох років я звертався до головного предсідника і повідомляв його про такі неактивні Відділи в Клівленді та просив, щоб хтось з Головної Канцелярії до них звернувся, або щоб уповноважити когось з головних радних це зробити. На жаль, відповіді на це були, що це справа секретарів і члени повинні скликати збори таких Відділів і там притягнути до відповідальности цих секретарів. А воно так не є, бо члени не будуть покликати до відповідальности секретарів, а це повинен зробити хтось з гори. Коли б мали до цього право головні урядовці — думаю головні радні, або навіть Окружні Управи, то ці справи були б напевно розв'язані та секретарі відчували б відповідальність за їх працю. Тоді Округи мали б більший авторитет. Треба подумати, чи не добре було б дати такі повновласті обласним організаторам, щоб вони могли щось зробити, коли секретар не хоче організувати членів, ані навіть допомогти йому в цій праці. Щодо злуки Відділів, то про цю справу ми давно говорили, але, на жаль, чомусь досі цього не переводиться в життя. Думаю, що це справа Окружних Управ та самого головного організатора, який повинен нарешті почати ці справи реалізувати.

Я чув, як говорив заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась і висловився про це головний організатор Василь Оріховський, що все це питання професійности наших організаторів. Я вже в Уряді 9-ий рік і чую щороку, кожного засідання про цю професійність, що нам треба професійних людей. Я думаю, що нам треба вкінці перестати про це говорити, а взятися просто до праці, уповноважити головного організатора, щоб він таких людей прийняв на працю і нехай він за цю ділянку праці відповідає. А ми часто сидимо тут та рішаємо, чи той олівець має бути жовтий із синім написом і про такі дрібні справи ми говорили кожного року на Організаційній Комісії. Нам треба дати головному організаторові бюджет та уповноважити його найняти професійних людей, що апробує Екзекутива, а тоді ми побачимо, чи такі професійні люди нам оплатяться, чи ні. Ми можемо пробувати таких професійних організаторів в одній місцевості та для порівняння держати на старій системі другі, щоб пізніше побачити, чи ці зміни дійсно корисні. Перевести це, як так званий „пайлот проджект".

Як ви напевно знаєте, тепер стає чим раз більше популярним копаний м'яч. Я думаю, що УНСоюз повинен стати спонзором таких молодечих дружин копаного м'яча та таборів, а це напевно спопуляризує УНСоюз серед батьків та нашого громадянства. Поруч інших спортових імпрез на „Союзівці", ми могли б зорганізувати турнір копаного м'яча молодечих дружин. Стільки про методи пропаґування УНСоюзу.

В наших забезпеченевих плянах ми вже повинні впровадити пенсійне забезпечення із використанням прав „Кіоґ Пляну". В Огайо продають такі пляни забезпечення серед молодих професіоналістів і Союз міг би теж збільшити серед цих людей своє членство, бо ці люди потребують не тільки професійного забезпечення, але можуть тоді також забезпечити свої родини, жінок та дітей, раз ми здобудемо доступ до них.

Ми можемо говорити дальше кожного року і багато плянувати. Але, коли ми не візьмемося до реалізації цих плянів і не наймемо цих професійних людей до нашої праці, то всі наші наради і плянування будуть переливанням з пустого в порожне. Отже, відповіддю на наші проблеми є праця і ще раз праця.

Звіт головного контролера проф. Івана Телюка

У першу чергу я подам звіт з Округи в Ню Гейвен. Раніше ця Округа об'єднувала Відділи південної частини стейту, а тепер додано також Відділи північної чатини Коннектикату. Південна частина активна, а північна перестала працювати через брак відповідних людей, як і брак відповідного контакту з цими Відділами.

Коли говоримо про дальші пляни, я стою на стоновищі, що ми тепер находимося у специфічних умовинах і тому мусимо шукати специфічних засобів, щоб наші проблеми розв'язати. Ми можемо приглядатися чужинецьким братським установам, щоб довідатися про таємниці їх успіхів. Але, на мою думку, ми мусимо наперед пізнати самі себе і вирішити, що ми можемо в нас зробити та повинні перевести технічний вишкіл, щоб так осягнути визначені цілі. Для прикладу візьмім економічний розвиток різних країн. Система, яка існує в Японії, напевно не надається для Америки. Так само система Куби виявилася непригідною для Чехо-Словаччини, хоч туди їздили чеські урядовці і хотіли наслідувати Кубу. Так було теж з іншими державами. Тому ми мусимо проаналізувати наш стан і ствердити, де ми стоїмо а тоді вже виготовити плян дії і його наперед якось випробувати. Як це зробити? Треба проаналізувати, як українці ставляться до комерційних справ в Америці. Бо є специфічні речі, на які нам треба звернути увагу. Так, наприклад, ми говоримо про пряме плачення вкладок до Головної Канцелярії. Я був би з цією справою дуже обережний. Бо, хоч кожний знає, що чекове конто може бути безплатне, то ми маємо ще багато людей без таких чекових конт. Така людина втрачає цілий день на те, щоб поїхати автобусом і купити грошові перекази, чи чеки, щоб заплатити різні рахунки за оливу, електрику і тим подібне. Я маю у своєму Відділі людей, які пересилають вкладки поштою. Але це далеко не всі члени. Отже, треба цю справу добре проаналізувати і тоді робити пляни.

Друга справа це статутове оформлення Окружних Комітетів. Я борюся за це вже 13 років, але вже чотири Конвенції відкинули пропоновані зміни в статуті для внесення туди Окружних Комітетів. Колись кожний Відділ займався громадським життям, а тепер це можуть вести тільки Округи. Але цим Окружним Комітетам треба надати певні права та якісь форми. Отже, треба ділянку громадської активности Відділів, які тепер цього не можуть самі робити, централізувати в Округах і призначити на таку працю Окружних Комітетів певні фонди, чи платити винагороду за проведену працю. Голови Округ повинні б мати права перевіряти діловодство Відділів та про це звітувати, подаючи аналізу кожного Відділу. Самі відвідини головних урядовців по Округах не дають нам багато. Ми мусимо виготовити точні статистичні дані про Округи, пізнати їх потенціял та ствердити, які українці живуть на терені кожної Округи і які там наші професійні сили. Щойно тоді ми зможемо вирішити яких методів треба нам вжити, щоб зрушити організаційну працю Округ і притягнути наших людей до УНСоюзу. Важливим є, щоб ми мали свій плян для своїх людей. При тому завжди треба пам'ятати, що найбільше важливим є таки безпосередній, особистий контакт з нашими людьми.

[Продовження буде]

СОЮЗОВЦІ! РОЗПОЧИНАЄМО ЮВІЛЕЙНУ КАМПАНІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З НАГОДИ ЙОГО 85-РІЧЧЯ. ЇЇ МЕТОЮ Є ПРИДБАТИ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 5,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЕ ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

„ЗА ПРАВИЛЬНИЙ ПІДХІД..."

(Закінчення зі стор. 2)

рота" М. Овчаренко та „Хрестоматію з української літератури..." К. Кисілевського. Крім того, в програмі навчання української мови включено уривки творів письменників-еміґрантів — приклад: У. Любович, Л. Храплива, О. Мак, І. Керницький, Е. Козак („Грицько зозуля") та інші, дитяча література, молодечі журнали, жіночі: „Молоде життя" тощо. У цьому підручнику не „пропущено дитячу літературу", бо у старших клясах немає розділу чи теми дитячої літератури. Треба було б докласти трохи зусиль і познайомитися з програмою Шкільної Ради, а тоді „повчати" упорядників.

Так само п. Баргуга не має слушности, що укладачі „нерівномірно" подали „вибір із творів" письменників: одним, мовляв, присвячено десять сторінок"..., а іншим „одну-дві сторінки (Б. Лепкий)"... Б. Лепкому відведено чотири сторінки.

Ясна річ, що прозовим творам відведено більше сторінок, а поетичним — менше, бож проза і поезія не важаться сторінками...

На питання, чому в цьому підручнику немає багатьох авторів, яких названо в критиці, відповідь уже дана вгорі, але хочемо додати, що ні одна хрестоматія не є ані пам'ятною книгою, ані збірником творів, ані збірником тих, хто про них писав, чи антології, ані історією літератури, в яких зобов'язує „вичерпність" — згадати всіх...

Упорядники здають собі справу з того, що „Хрестоматію" можна й треба критикувати, обговорювати — що в ній добре, що зле, що лишити, що поліпшити, що пропустити, однак, не робити закидів, які породжують сумніви щодо добросовісности й об'єктивізму критики.

Січневі роковини у Ст. Петерсбурзі

Акт підписання проклямації Української Незалежности в Ст. Петерсбурґу, Фльорида, відбувся у понеділок 22-го січня ц. р. у Міській Ратуші в присутності української делеґації, що її очолив голова Маріян Сеник. Підписання відбулося після піднесення прапорів біля ратуші о год. 8-ій ранку. Опісля делеґація увійшла до канцелярії посадника, де відбулася церемонія передачі проклямації українцям. Посадник Соріне Фреман закликала продовжувати свої звичаї, щоб діждатись завтра та розбудови української громади на нашому терені.

61-річчю Української Державности і Соборности під проводом Українського Американського Товариства відзначено 21-го січня в залі парафіяльної церкви. Академію попереджено Св. Літургією в наміренні українського народу та панахидою за тих, які своє життя віддали за незалежність України. Парох церкви Адамяк попросив усіх до парафіяльної залі, де відбулася Академія. Голова п. Сеник англійською мовою відкрив програму Академії, попросивши ред. Ярослава Гайваса виголосити святочну доповідь. Уривки ІУ Універсалу відчитала Стефанія Цегельська, хорові точки виконав місцевий хор „Україна" під диригентурою інж. Богдана Бемка.

Юліян Іваськевич

Концерт едмонтонської Симфонічної оркестри з програмою українських творів

У неділю, 4-го листопада ц.р. в год. 8:30 вечора в Ювілейній Авдиторії, з надзвичайним успіхом вібувся другий концерт едмонтонської Симфонічної оркестри з українською програмою, із серії „Українських Мистців Геритидж" — 1978-1979.

Диригував оркестрою і хором гість-диригент Володимир Колесник з Торонто, колишній диригент і мистецький керівник Київської Державної Опери і Балету.

Відомий в Едмонтоні хор „Дніпро", диригентом якого є Марія Дитиняк, взяв участь у цьому величавому концерті.

У першу частину програми ввійшли такі твори: Увертюра до опери „Тарас Бульба" (оркестра й хор) М. Лисенко — Л. Ревуцький інстр.: Б. Лятошинський. Виконання цієї увертюри під керівництвом маестра Володимира Колесника було надзвичайно цікаве, повне енергії, життя і величности, що символізувало і пригадувало нам могутню—героїчну козацьку добу. Введення живого хору в увертюру В. Колесником надало ще більше могутности, героїчности і повности звучанню Увертюри. Було помітно що музику цього твору легко сприймає українська публіка, тому що вона є побудована на мотивах українських народних героїчних піснях.

„Заповіт" (оркестра й хор) Г. Гладкий — К. Стеценко, інстр.: Ю. Фіяла, слова: Т. Шевченко. Маестро В. Колесник зумів передати свої глибокі задуми хорові й оркестрі і цим досягнув чудової краси у виконанні твору, передаючи правдивий музично-драматичний зміст Заповіту. Цікава і високомайстерна інструментація Ю. Фіяли, збагатила звучання твору надаючи йому специфічної забарвлення і краси оркестрового супроводу.

„Туман хвилями лягає", хор з опери „Утоплена" (оркестра й хор) М. Лисенко, інстр.: С. Яременко. Ось піднялася чародійна диригентська паличка і полилися таємничо-містичні звуки вступу оркестри. Згодом почали співати чоловічі голоси, створивши неймовірну красу звучання. І постав тоді перед нами чудовий образ української тихої ночі, коли вечорами, хлопці й дівчата зустрічались на вулиці села і співали прекрасні українські народні пісні.

„Карпатська легенда" (симфонічна поема) В. Гомоляка. Цей твір в інтерпретації В. Колесника, звучав неймовірно гарно і в стилі, а своєю красою полонив слухачів цілковито. Цей твір побудовано на тонаціях і ритмі фольклору західньої частини України, Гуцульщини, з характеристичною для гуцульської музики побільшеною секундою, що домінувала через увесь твір.

„Реве та стогне Дніпр широкий" (оркестра й хор) Д. Крижанівський — В. Колесник, інстр.: Ю. Фіяла, слова: Т. Шевченко. Краса і чар цієї чудової пісні у виконанні хору „Дніпро" і оркестри з незвичайно глибокою інтерпретацією В. Колесника, звучатиме довго у пам'яті слухачів. Треба відмітити що високомайстерна оркестрація Ю. Фіяли, безумовно додала краси й могутности звучанню, характеризуючи могутність Славути-Дніпра і тишу чудової літньої ночі в Україні.

Треба з признанням відмітити що диригент хору „Дніпро" Марія Дитиняк, зовсім добре вив'язалася зі свого важкого завдання, підготовляючи пісні до цього концерту. Звучання хору „Дніпро" в інтерпретації М. Колесника, було цікаве, гарне, а подекуди (в піяно-піяніссимо) просто чудово, ніжно-чарівне. Мінус був той, що при форте-фортіссімо з штучним підсиленням звуку, живі людські голоси, тратили багато на своїй природній красі. При невдалому розташуванні мікрофонів, басова партія домінувала весь час над цілим хором, а партія тенорів звучала слабо. В увертюрі „Тарас Бульба" партія сопранів на високих нотах звучала різко-металічно, неприродно, однак це все напевно з вини не як слід розставлених мікрофонів.

Після перерви, у другій частині програми концерту виконано „Українську симфонію а мінор" в чотирьох частинах М. Калачевського. Симфонія приваблює народнозадушевною мелодійністю, щирістю музичного письма та ясністю його стилю. Композитор побудував цей твір на темах українських народно-популярних в тому очерку часу пісень, що надає правдивий український характер цілому творові.

Із великим надхненням і глибоким знанням цього твору, диригував маестро Колесник, передаючи зміст, характер і задум композитора. Не зважаючи на мале число проб, диригент зумів досягнути доброго технічного виконання оркестри та чітко-виразної інтерпретації.

Численна, на цей раз, публіка, тепло приймала виконавців, за кожною точкою нагороджувала їх, а зокрема маестра диригента, рясними й гучними оплесками. Під кінець програми, оваційно, встаючи з місць, довготривалими оплесками, публіка виявила своє захоплення і вдячність дорогому маестрові Колесникові та хорові „Дніпро".

Організаторам серії концертів „Геритидж", на чолі з Романом Осташевським, належиться велике признання і та шана, за їхню велику працю.

Сергій Яременко

В АТЕНС ВІДБУДЕТЬСЯ ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

Атенс, Н. Й. — Тут у Громадському Центрі цього міста, в Галерії Ради для Справ Мистецтва, у п'ятницю, 30-го березня, при 2, Перша вулиця, відбудеться відкриття показу народного мистецтва та виставки п. з. „Писанка". Цього дня у програмі, яка розпочнеться о год. 7-ій і триватиме до год. 9-ої вечора, виступить Лаврентія Туркевич, виконуючи українську народну музику, а також висвітлюватиметь фільм — писання писанок.

Виставка, яка триватиме до 22-го квітня, буде відкрита від понеділка до п'ятниці від год. 9-ої до 12-ої вполудне і від 1-ої до 5-ої по полудні. А в суботи і неділі від 1-ої до 4-ої по полудні.

ПОНОВНІ...

(Закінчення зі стор. 1)

ниса Квітковського — говорив п. П. Дорожинський — є великою і болючою втратою не тільки для родини Покійного та його друзів з ПУН, ОУН і націоналістичного руху, але і для всього народу. Відданість померлого Голови ПУН ідеалам українського визволення та його патріотизм служили прикладом і були заохотою для багатьох. Своє коротке слово закінчив п. Дорожинський закликом вшанувати належно пам'ять Покійного в 40-ий день його смерти.

Першим з-поміж багатьох представників промовив провідний член Проводу Організації Українських Націоналістів проф. д-р Степан Галамай. Прощаючи Покійного від імені Проводу ОУН, проф. д-р С. Галамай підкреслив зокрема приклалну, бо непохитну віру Покійного в ідеали українського націоналізму. ,,Ми, націоналісти, завжди повинні тямити — говорив проф. Галамай — що ми не є ,,дискусійним клюбом", що ми, народ український, маємо могутнього та найбільш жорстокого і безпощадного ворога, з яким не дебатується словами...''. Закликом до спільної і об'єднаної боротьби проти цього ворога, що мусить бути для нас центральною проблемою, закінчив своє коротке слово проф. д-р Степан Галамай.

Після дальших коротких слів прощання Покійного та співчуття його Родині, що їх виголосили ред. Володимир Біляїв від Центрального Комітету Української Революційно-Демократичної Партії, проф. д-р Наталія Пазуняк від Світової Федерації Українських Жіночих Організацій та мгр Іван Базарко від Українського Конгресового Комітету Америки, провідник цієї траурної церемонії запросив до слова головного предсідника Українського Народного Союзу д-ра Івана Флиса, який на цьому похороні очолював більшу делегацію Головного Уряду УНС в особах: заступника головного предсідника д-ра Мирона Куропася, головного секретаря Володимира Сохана, головного організатора Василя Оріховського, почесних членів Головного Уряду інж. Степана Куропася і Йосипа Лисогора та редактора-емерита Антона Драгана. Крім згаданих, активну участь у похоронах взяли головні контролери о. митрат Степан Біляк, декан Філядельфії, який разом з головою Консисторії о. митр. Артемієм Селепиною, о. деканом Богданом Желехівським, о. Володимиром Поліщуком, о. ректором Істочином та іншими сослужив Владиці Митрополитові в похоронних відправах в церкві й на цвинтарі, та проф. д-р Богдан Гнатюк, голова Головної Управи ОДВУ. Проф. д-р Богдан Гнатюк, інж. Степан Куропась, який є головою Сенату ОУН, та д-р Мирон Куропась, як провідний діяч МУН, взяли участь у почесній стійці біля домовини Покійного під час відправ у церкві. Головний предсідник д-р Іван Флис, прощаючи Покійного в останню дорогу, згадав коротко про його великі заслуги, як провідного політичного і суспільно-громадського діяча та великого патріота і при цьому активного члена УНС, делегата на кількох Конвенціях УНС.

У дальшому прощали Покійного та висловлювали співчуття його Родині:

Головний предсідник Українського Братського Союзу Іван Олексин;

Ред. Іван Кедрин-Рудницький від Спілки Українських Журналістів Америки;

Олекса Калинник від Спілки Визволення України;

Пані Неоніла Сохан від Крайової Пластової Старшини;

Д-р Новосівський від Об'єднання Буковинців;

Леонід Філь від Координаційної Ради Ідеологічно Споріднених Націоналістичних Організацій (ІСНО) зі своїми членами в усіх країнах українського поселення у вільному світі;

Пані Дарія Бойдуник від Головної Управи Українського Золотого Хреста;

Пор. Михайло Шебель від Української Стрілецької Громади в Канаді;

Д-р Сергій Кротюк від Союзу Ветеранів Українського Резистансу.

Майстер траурної церемонії п. Павло Дорожинський в дальшому згадав про численні вислови жалю і співчуття, що наспіли телеграмами і поштою, в цьому від Світового Конгресу Вільних Українців за підписом заступника президента пані Стефанії Савчук та секретаря інж. Василя Безхлібника, від Закордонного Представництва Української Головної Визвольної Ради за підписом голови д-ра Мирослава Прокопа і секретаря д-ра Романа Борковського, Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України за підписом голови пані Уляни Стецюк та численні інші. Долатково повідомлено, що в похоронах взяли особисто участь представники: ЗП УГВР Роман Купчинський, Союзу Гетьманців Державників мгр Ярослав Савка, організаційної мережі ОУН Европи Володимир Хом'як та інші.

На закінчення цієї траурної церемонії п. Михайло Мушинський відчитав Комунікат Проводу Українських Націоналістів (надрукований на іншому місці в цьому числі), а зворушливі слова подяки усім за участь у похороні та вислови жалю і співчуття сказала вдова пані д-р Марія Квітковська, згадавши при цьому, що до останніх турбот і заходів Покійного було здемаскування совєтських ,,святкувань'' роковин Переяславської угоди.

Закінчив серію виступів коротким словом дотеперішній заступник Голови ПУН п. Микола Плав'юк подякою всім за участь у похоронах, повторенням співчуття Родині, закликом до зберігання черговости вартостей та пригадкою, що вже вкоротці має відбутися дев'ятий з черги Великий Збір Українських Націоналістів, до завдань якого належить і вибір ПУН та його Голови.

Молитвою, ще одним ,,Вічная пам'ять'' та співом українського національного гимну ,,Ще не вмерла Україна'' закінчено прощання і відправу у вічність померлого четвертого з черги Голови Проводу Українських Націоналістів, сл. п. д-ра Дениса Квітковського.

ЖАЛОБНІ УРОЧИСТОСТІ В ДЕТРОЙТІ

Як уже згадано, сл. п. д-р Денис Квітковський помер у Детройті в четвер, 15-го березня. Помер о год. 9:30 ввечорі і цілком несподівано для всіх, мабуть і для нього самого. Дещо про час і обставину смерти згадав у розмові д-р Зенон Городиський, член Проводу Українських Націоналістів. ,,У четвер, 15-го березня — згадує д-р Городиський — десь біля години 9-ої ввечорі задзвонив телефон. Підношу слухавку і чую знайомий голос: Добрий вечір, друже Докторе! Я маю до Вас деякі важливі справи...Починаємо ці справи обговорювати і в одній хвилині д-р Квітковський каже: Друже Докторе, підождіть хвилину, я принесу документ і Вам прочитаю... І ще раз повторив: Підождіть хвилину при телефоні, я зараз повернусь... Пройшло кілька хвилин і замість почути знову голос д-ра Квітковського, я почув, як хтось делікатно поставив слухавку. Зв'язок урвався. А через яку годину знову телефон і страшна вістка: д-ра Дениса Квітковського, Голови ПУН, уже немає між живими... — згадує д-р Зенон Городиський. Очевидно, що серце д-ра Д. Квітковського нагло і несподівано перестало битись, як він ішов по документ.

У Детройті домовина з тлінними останками д-ра Д. Квітковського була приміщена в похоронному заведенні Бугая напроти української католицької церкви Непорочного Зачаття в Гемтремку вже чергового дня, в п'ятницю, 16-го березня. В суботу, 17-го березня в год. 6-ій вечора о. прот. Нестор Столярчук, настоятель української православної катедри Св. Покрови, разом з о. прот. Володимиром Мельником з Енн Арбору, відправив першу панахиду. Сослужив о. Себастіян Собол, ЧСВВ, з української католицької церкви НЗПДМарії. Співав хор церкви Св. Покрови під орудою проф. Ю. Розгона. Після відправи, о. Н. Столярчук, який був теж великим другом Покійного, виголосив прощальне слово, складаючи співчуття родині. В панахиді взяли участь заступник Голови ПУН п. Микола Плав'юк, члени ОУН та численні громадяни. Цього самого вечора в год. 8-ій панахиду в українському католицькому обряді відправив о. Бернард Панчук, ЧСВВ, який в заступстві протоігумена ЧСВВ о. Патрикія Пащака висловив співчуття Родині. Співав хор під дириґентурою маестра Кирила Цепенди. Присутніми на панахиді були численні представники місцевих організацій з д-ром А. Жуковським, головою метрополітального Відділу УККА у проводі.

В неділю, 18-го березня, домовина з тлінніми останками Покійного була ще в похоронному заведенні, а в пополудневих годинах, при участі Родини та многолюдної громади, члени Т-ва Українських Адвокатів та провідні члени ОДВУ винесли домовину з заведення і її перевезено до катедрального храму УПЦеркви у Савтфілді біля Детройту, де в год. 7-ій вечора відправлено панахиду, яку очолив о. прот. Н. Столярчук та з участю отців митроф. прот. С. Ганкевича, Ф. Коваленка з Клівленду, М. Кудановича з Міннеаполісу і В. Мельника з Енн Арбору. Співав хор української православної церкви св. Покрови під орудою маестра Петра Китастого. Приявними на панахиді були численні громадяни, між ними багато видатних діячів також з Канади та віддалених місцевостей, як Клівленд, Чікаґо та ін.

У понеділок, 19 березня, о год. 10-ій рано була відправлена в церкві біля відкритої домовини заупокійна св. Літургія з участю згаданих уже священиків та численної громади. Слово про прикмети душі Покійного та його заслуги виголосив о. прот. Нестор Столярчук.

Після заупокійних відправ і останнього прощання відбулася поминальна тризна, якою проводив ред. Михайло Бажанський.

Жалобну трапезу відкрив молитвою о. Н. Столярчук, а о. Б. Панчук, ЧСВВ, висловив Родині Покійного співчуття.

Згодом, за попереднім узгідненням з керівником трапези промовляли: полк. інж. Ю. Артюшенко від найстарших боєвиків ОУН, пані Наталя Іванів — від Українського Золотого Хреста — Централі та Відділу в Чікаґо, проф. д-р Матчук — від буковинців, д-р А. Жуковський — від метрополітального Відділу УККА в Детройті, проф. Я. Кльований — від ОДВУ в Клівленді, від Управи катедри УПЦ св. Покрови — її голова п. Ф. Федоренко, який рівночасно був речником УРДП, пані О. Лісківська — як бувша учениця Покійного, який викладав у УВЕШ в Мюнхені, де ректором був покійний вже проф. Б. Мартос, д-р Маруся Бек, п. Леонід Філь — від ПУН, ОУН, УНРуху, ІСНО та УНО в Канаді, інж. С. Білий від двох Відділів ОДВУ і організаційної системи ОУН в Детройті, д-р Микола Климишин, пані Анастазія Волкер, ред. Михайло Смик від ,,Українських Вістей" та д-р Іван Панчук — друг і земляк з Буковини.

Пані Марія Квітковська, — дружина Покійного, висловила подяку усім, що відправами, молитвами, пожертвами, численною участю, добрим словом і згадкою віддали шану її покійному чоловікові д-рові Денисові Квітковському, Голові Проводу Українських Націоналістів. Пані Квітковська згадала, що останньою настановою її чоловіка, провідника політично-революційної організації ОУН, було дати відсіч окупантові України з приводу його ,,святкувань" роковин Переяславської Угоди. Вона з натиском пригадала, що нам всім треба доказати світові, що Україна завжди прагнула і змагалася за свою самобутність і державну незалежність і в цій боротьбі принесла великі жертви. Тому треба дальше боротись аж до осягнення наміченої мети.

Ред. М. Важанський у своєму прощальному слові вказав на глибокі ідеї українських і світових мислителів, які своїми думками сягали верхів людського духа та маркували неоспоримі поняття про безсмертність Богом даної нам душі, що безнастанно стремить до совершенности і вічности.

На кінець, на прохання о. Н. Столярчука, жалобну трапезу закінчив висловами співчуття і жалю з приводу передчасного відходу від туземного життя сл.п. д-ра Д. Квітковського прот. Михайло Куданович з Міннеаполісу.

У вівторок, 20 березня 1979 року, тлінні останки сл. п. д-ра Д. Квітковського перевезено літаком до Нюарку, де дальшими похоронними формальностями зайнялось похоронне заведення Литвина і Литвина.

ДЕКЛЯРАЦІЯ...

(Закінчення зі стор. 2).

першочергове, головне завдання Державний Центр УНР а екзилі і в цьому напрямі підуть усі зусилля УІІІ Сесії УНРади.

Тридцятилітній досвід, від часу заснування Української Національної Ради, як одної з частин ДЦ УНР, показав, що не слід гаяти часу на теоретичні дебати й паперові узгіднення, а слід усю свою увагу й енергію спрямувати на роботу, на організацію спільних акцій і виступів, на спільні зусилля й боротьбу. Українська громадськість у своїй масі, як це ми мали змогу неодноразово переконатися, завжди своєю активною участю і потрібними жертвами підтримає широкозакроєні заходи. Не за партіями йде громада, а за тими, що працюють, організують, змагаються, мають успіхи.

І тому УІІІ Сесія УНРади, українського революційного передпарляменту, має присвятити свою увагу а) духовій і організаційній мобілізації українського суспільства, б) розбудові й зміцненню спільного фронту поневолених Москвою народів, в) піднесенню українського політичного життя й активности на такий рівень, щоб могти як рівноцінний чинник включитися в загально-світову боротьбу з російським імперіялізмом і в перебудову світу на національному принципі.

УІІІ Сесія відбувається в часі, коли надходить ,,зміна варти'' й покоління діячів, вихованих в Україні, передає керівництво і відповідальність діячам, які виросли й вишколилися на поселеннях у різних країнах. Саме під цим кутом вже тепер перебудовується ціле життя української діяспори і тими самими шляхами мусить піти і наша політична ділянка. Дотеперішнє — методи, люди і партії — в неодному мусить поступитися новому. Бо тільки раціонально розрахована і під кожним оглядом відповідаюча сьогоднішнім і завтрішнім потребам розв'язка фундаментальних проблем нашої політики і визвольної боротьби забезпечить тривале існування і успішну діяльність Державного Центру УНР в екзилі. Саме тому розв'язано УНРаду сьомого скликання, переведено зміни в основному законі ДЦ УНР та пороблено інші заходи і зміни. Накінець скликано УІІІ Сесію УНРади. УІІІ Сесія всесторонньо розгляне і дасть свою оцінку переведеним змінам та пророблениим заходам, запізнається з цілим комплексом підставових проблем і на цій базі схвалить практичні напрямні. Тільки у такий спосіб ми зможемо створити підстави для того, щоб гідно виконати свою ролю у визвольній боротьбі українського народу, допомогти йому і підтримати українських патріотів в Україні та поза залізною заслоною у їхній жертвенній і небезпечній діяльності, накінець поширити свою участь і перебрати на себе нові завдання у загальних національних зусиллях, в першу чергу ті, яких неможливо виконувати в Україні.

Звертаючись до української громадськости з цією декляріцією, ми просимо в неї моральної, матеріяльної, а насамперед ділової підтримки. Перед нами нові завдання й почини, ми приготовляємо пляни значно поширеної діяльности, про які постепенно й своєчасно інформуватимемо громаду. Кличемо всіх людей доброї волі, людей різних переконань і політичних напрямків: ставаймо разом до праці, збільшім свої зусилля, бо тільки таким чином відіб'ємо посилений наступ російського імперіялізму і використаємо всі ті шанси й нові можливості, які тепер постали.

УІІІ Сесія УНРади відбувається в Рік Симона Петлюри, який проголосив ДЦ УНР в сторіччя Його народин. У цьому році ми покажемо, що його ідеям ми вірні та що його життєвий шлях і трагічна смерть з рук большевицького агента є віхою, яка показує нам шлях у майбутнє. Цим шляхом підемо ми і наші діти, і діти наших дітей аж до остаточної перемоги, до відбудови самостійної, соборної держави українського народу, Української Народної Республіки.

Дано в сорокову річницю проголошення
державної самостійности Карпатської України.

За Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі:

Микола Лівицький і Микола Степаненко,
Президент і Віцепрезидент Української Народної Республіки,
Теофіль Леонтій, Голова Уряду УНРеспубліки,
Антін Мельник і Володимир Біляїв,
Заступники Голови Уряду,
С. Букшована, В. Федорончук, М. Липовецький,
ген.-хор. **К. Мандзенко, Я. Рудницький, Г. Ткаченко,**
А. Широкостеп — члени Уряду.
П. Лимаренко, К. Луценко — заступники,
Я.Гайвас — керівник Українського Інформаційного Бюра

У Гарварді появилась книга про структуру козацької держави

Любителі рідної історії, зокрема козацької доби, коли то український нарід, як зорганізована сила, по довгій перерві виступив знову як активний чинник на політичній арені — матимуть неабияку сатисфакцію з появи прецікавої, англомовної 2-томової праці історика Юрія Гаєцького п. н. ,,The Cossack administration of the Hatmanate", виданої Українським Науковим Інститутом Гарвардського Університету.

У двох об'ємистих книгах (789 стор.) знайде читач історію усіх знаних у різний час 52-ох козацьких полків, які діяли за Гетьманщини по обох сторонах Дніпра в рамках нової адміністративно - територіяльної системи, створеної в наслідок визвольної війни 1648 року, виконуючи в ній функції державної військово - адміністраційної влади.

Кожному полкові присвячує автор окремий, досить обширний розділ, в якому подає назву полку, час його виникнення, поділ на сотні, особовий стан полку та поіменний список командирів полку та всієї полкової старшини. В окремих підрозділах обмовлено коротко історію кожної сотні, її найменування за місцем осідку, з вирахуванням прізвищ сотників та сотенної старшини.

На початку кожного розділу поміщено начерк адміністраційного району полку з означенням осідків окремих сотень.

Цікавою, зокрема для галичан, буде довідка про Покутський полк, зорганізований в 1648 році на Покутті в околиці Отинії, неподалік Станиславова (нині Івано-Франківськ). Полк нараховував біля 15 тисяч козаків і під командою полковника Семена Височана провадив партизанську війну проти польських з'єднань.

Згадати також годиться про Турівсько-Пинський полк, зорганізований на Поліссі в 1657 році, якому присвячено окремий розділ.

На закінчення видатне місце присвячено організації та особовому складу центральної установи козацького війська — Раді Генеральних Старшин, яка від імени гетьмана керувала адміністрацією козацької території.

У тому розділі автор подає перелік усіх гетьманів від Богдана Хмельницького до Кирила Розумовського та перераховує прізвища всіх членів тієї своєрідної Начальної Команди та Генерального Штабу козацьких військових з'єднань, яка, як правило, складалася з генерального обозного (квартирмайстер), генерального судді, генерального писаря, генерального підскарбія, генерального осавула, генерального хорунжого та генерального бунчужного.

Переглядаючи цю знамениту працю, сперту на всі можливі доступні джерела, мимохіть повертаємо до широкої панорами козацької минувшини, до років великих подій, що перевалювались по українській землі та неменших сподівань, коли то цупко споєна козацька громада з таким ентузіязмом розторошувала ворогів тогочасної України.

Треба лише радіти, що ця праця знайшла свого властивого мецената саме в Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету. Публікація англійською мовою джерел, що сприяють пізнанню історії українського козацтва, є явищем наскрізь позитивним, тим паче, що пересічний західній інтеліґент нічого або майже нічого не знає про козаків взагалі, а про козацькі стосунки з західньоевропейськими державами зокрема.

Вичерпна праця Юрія Гаєцького стане у пригоді не лише професіоналам різних галузей знань, але також усім тим, кому дороге минуле, з якого б'є велич нашого народу.

Ворогам, які звикли були називати українців гайдамацькою диччю і домашнім скептикам, які не вірять у державно-творчі здібності української нації, ця книжка показує добре розвинену, справно діючу і на свій час модерну українську державну структуру.

Ціна книжки (2 томи) — 18.50 долярів.

Книгу можна набути звертаючись на адресу: Ukrainin Studies Fund-Publication, 1583 Massachusetts 02138.